

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Československá energetická spoločnosť, a.s. Košice

2. Identifikačné číslo

36 602 353

3. Adresa sídla

Hlavná 51
040 01 Košice

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Michal Jankaj, člen predstavenstva ČES, a.s.
Tel. č.: 0905 / 960 122
e-mail: jankaj@slovenskaenergia.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Nový energetický zdroj Trebišov (NEZ)

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je výstavba troch nových energetických uhoľných blokov s výkonom á 240 MW a jedného paroplynového cyklu s výkonom 165 MW v priemyselnej zóne mesta Trebišov, v mieste bývalého areálu potravinárskeho kombinátu (nefunkčný a chátrajúci cukrovar).

3. Užívateľ

Československá energetická spoločnosť, a.s.
Hlavná 51, 041 01 Košice

4. Umiestnenie (katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Košický

Okres: Trebišov

Mesto: Trebišov

Pozemky, na ktorých bude umiestnená stavba:

1. Pozemky v areáli hlavného staveniska - k. ú.: Mesto Trebišov

4295/11, 4300/1, 4300/6, 4300/7, 4310/1, 4302/2, 4301/3, 4301/4, 4301/5, 4343/1, 4353/1, 4353/18, 4353/19, 4353/20, 4353/21, 4353/22, 4353/23, 4353/24, 4353/26, 4353/34, 4353/37, 4353/38, 4353/39, 4353/40, 4353/41, 4353/42, 4353/43, 4353/44, 4354/45, 4353/46, 4353/47, 4353/48, 4353/49, 4353/143, 4353/145, 4353/186, 4353/214, 4353/279, 4353/280.

Celková plocha: 499 043 m²

2. Pozemky mimo areálu hlavného staveniska - k. ú.: Mesto Trebišov

4288/8, 4288/9, 4300/8, 4545, 4546, 4292/2, 4292/2, 4295/13, 4299, 4353/196, 4353/207, 4353/361, 4353/362, 4353/363, 4345/1, 4302, 4306, 4307, 4308, 4309, 4310, 4314, 4315, 4324, 4325, 4327, 4328, 4329, 4330, 4333, 4335, 4336, 4337, 4338, 4339, 4346, 4347, 4348, 4349, 4350, 4351, 4497, 4303/1, 4303/3, 4303/35, 4303/39, 4304/4, 4303/43, 4305/5, 4305/6, 4303/7, 4303/8, 4303/9, 4303/10, 4303/11, 4303/12, 4303/13, 4303/14, 4303/15, 4303/16, 4303/17, 4303/18, 4303/19, 4303/22, 4303/23, 4303/24, 4303/25, 4303/26, 4303/27, 4303/28, 4303/29, 4303/30, 4303/31, 4303/32, 4303/33, 4303/34, 4303/36, 4303/37, 4303/38, 4303/40, 4303/41, 4303/42, 4303/44, 4303/45, 4303/46, 4303/47, 4303/48, 4303/49, 4303/50, 4303/51, 4303/52, 4303/53, 4304/1, 4304/2, 4304/3, 4304/4, 4304/40, 4304/5, 4304/6, 4304/7, 4304/8, 4304/9, 4304/10, 4304/12, 4304/13, 4304/14, 4304/15, 4304/16, 4304/17, 4304/18, 4304/19, 4304/20, 4304/21, 4304/22, 4304/23, 4304/24, 4304/25, 4304/26, 4304/27, 4304/28, 4304/29, 4304/30, 4304/31, 4304/32, 4304/33, 4304/34, 4304/35, 4304/36, 4304/37, 4304/38, 4304/39, 4304/41, 4304/42, 4304/43, 4304/44, 4304/45, 4304/46, 4304/47, 4304/48, 4304/49, 4305/1, 4305/2, 4305/3, 4305/11, 4305/12, 4305/13, 4305/14, 4311/1, 4311/10, 4311/11, 4311/3, 4311/5, 4311/8, 4311/9, 4312/2, 4313/1, 4313/2, 4313/3, 4313/4, 4313/5, 4313/6, 4313/7, 4313/8, 4316/1, 4316/2, 4318/1, 4318/2, 4318/3, 4318/4, 4318/6, 4319/10, 4319/14, 4319/5, 4319/6, 4319/7, 4319/8, 4319/9, 4319/1, 4319/2, 4319/3, 4319/4, 4320/1, 4320/2, 4320/5, 4321/1, 4321/2, 4321/3, 4321/4, 4321/5, 4321/6, 4321/7, 4321/8, 4322/1, 4322/2, 4322/3, 4322/4, 4323/1, 4323/2, 4323/3, 4323/4, 4326/1, 4326/2, 4334/1, 4334/2, 434/3, 4334/4, 4334/8, 4340/1, 4340/10, 4340/11, 4340/12, 4340/13, 4340/14, 4340/15, 4340/16, 4340/18, 4340/19, 4340/2, 4340/3, 4340/4, 4340/5, 4340/6, 4340/7, 4340/8, 4340/9, 4341/1, 4341/2, 4342/1, 4342/2, 4342/5, 4342/6, 4353/2, 4353/3, 4353/4, 4353/5, 4353/6, 4353/7, 4353/8, 4353/9, 4353/10, 4353/100, 43453/101, 4353/102, 4353/103, 4353/104, 4353/105, 4353/106, 4353/107, 4353/108, 4353/109, 4353/11, 4353/110, 4353/111, 4353/112, 4353/113, 4353/114, 4353/115, 4353/116, 4353/117, 4353/118, 4353/119, 4353/12, 4353/120, 4353/121, 4353/122, 4353/123, 4353/124, 4353/125, 4353/126, 4353/127, 4353/128, 4353/13, 4353/130, 4353/131, 4353/132, 4353/133, 4353/134, 4353/135, 4353/136, 4353/137, 4353/138, 4353/139, 4353/14, 4353/140, 4353/142, 4353/144, 4353/146, 4353/147, 4353/148, 4353/149, 4353/15, 4353/150, 4353/151, 4353/153, 4353/16, 4353/168, 4353/17, 4353/173, 4353/174, 4353/175, 4353/178, 4353/179, 4353/180, 4353/181, 4353/182, 4353/183, 4353/184, 4353/185, 4353/187, 4353/188, 4353/189, 4353/190, 4353/191, 4353/192, 4353/193, 4353/194, 4353/195, 4353/197, 4353/198, 4353/199, 4353/200, 4353/201, 4353/202, 4353/203, 4353/204, 4353/205, 4353/206, 4353/208, 4353/209, 4353/213, 4353/216, 4353/217, 4353/218, 4353/219, 4353/220, 4353/221, 4353/222, 4353/223, 4353/224, 4353/225, 4353/227, 4353/228, 4353/229, 4353/230, 4353/231, 4353/232, 4353/233, 4353/234, 4353/235, 4353/236,

4353/237, 4353/238, 4353/239, 4353/240, 4353/241, 4353/242, 4353/243, 4353/244, 4353/245, 4353/246, 4353/247, 4353/248, 4353/249, 4353/25, 4353/250, 4353/251, 4353/259, 4353/260, 4353/261, 4353/262, 4353/263, 4353/264, 4353/265, 4353/267, 4353/268, 4353/269, 4353/27, 4353/270, 4353/271, 4353/272, 4353/273, 4353/274, 4353/275, 4353/276, 4353/277, 4353/278, 4353/28, 4353/282, 4353/283, 4353/285, 4353/286, 4353/287, 4353/288, 4353/29, 4353/290, 4353/291, 4353/292, 4353/293, 4353/294, 4353/295, 4353/296, 4353/297, 4353/298, 4353/299, 4353/30, 4353/300, 4353/301, 4353/302, 4353/303, 4353/304, 4353/305, 4353/306, 4353/307, 4353/308, 4353/309, 4353/31, 4353/310, 4353/311, 4353/312, 4353/313, 4353/316, 4353/317, 4353/318, 4353/319, 4353/32, 4353/320, 4353/321, 4353/322, 4353/323, 4353/325, 4353/326, 4353/327, 4353/328, 4353/329, 4353/33, 4353/330, 4353/331, 4353/332, 4353/337, 4353/338, 4353/339, 4353/340, 4353/341, 4353/342, 4353/343, 4353/344, 4353/345, 4353/346, 4353/347, 4353/348, 4353/349, 4353/35, 4353/350, 4353/351, 4353/352, 4353/354, 4353/355, 4353/356, 4353/357, 4353/358, 4353/359, 4353/36, 4353/360, 4353/50, 4353/51, 4353/52, 4353/53, 4353/54, 4353/54, 4353/55, 4353/56, 4353/57, 4353/58, 4353/59, 4353/60, 4353/61, 4353/62, 4353/63, 4353/64, 4353/65, 4353/66, 4353/69, 4353/70, 4353/71, 4353/72, 4353/74, 4353/75, 4353/76, 4353/77, 4353/78, 4353/79, 4353/80, 4353/81, 4353/82, 4353/83, 4353/84, 4353/85, 4353/86, 4353/87, 4353/88, 4353/89, 4353/90, 4353/91, 4353/92, 4353/93, 4353/94, 4353/95, 4353/96, 4353/97, 4353/98, 4353/99, 4356/2, 4362/2.

3. Čerpacia stanica na Ondave - k. ú: Horovce

a. Umiestnenie stavby: 788

b. Susedné: 769, 821, 811, 790

4. Pozemky koridoru potrubia k Ondave:

a. K. ú.: Horovce: 4531/1, 4601, 4603, 8383 E, 8384 E

b. K. ú.: Vojčice: 1617/1, 1615, 1614, 1611, 1609, 1592, 1515, 2591/2 E, 2533/2 E, 2531E

c. K. ú.: Horovce: 817, 811, 789, 788, 769

d. Susedné:

k.ú. Trebišov: 10438 E, 10437 E, 10436 E, 10435 E, 10434 E, 10433 E, 10432 E, 10431 E, 10430 E, 10429 E, 10428 E, 10427 E, 10426 E, 8375 E, 8376 E, 8377 E, 7819/3 E, 8378 E, 4602/2 E, 7820/1 E, 7821/1 E, 7819/1 E, 7189/3 E

k.ú. Vojčice: 1613, 1610, 1615, 1591, 1594, 1597

k.ú. Horovce: 818, 813/2

5. Prípojky - pozemky mimo areál hlavného staveniska:

a. Prípojka plynu - k. ú. Trebišov: 4340/10, 4340/11, 4340/9, 4497

susedné: k.ú. Trebišov: 4353/153, 4327, 4486/1, 4486, 4327, 4334/1, 4334/4, 4334/2, 4334/3, 4340/13, 4340/12, 4341/1, 4340/6, 4340/5, 4342/6, 4342/1, 4340/19, 4353/246, 4346, 4353/244, 4340/14, 4340/15, 4340/4, 4353/157, 4340/18, 4340/16

b. Splaškové vody - k. ú. Trebišov: 4353/97, 4340/1, 4334/1, 4353/207

susedné: k.ú. Trebišov: 4353/218, 4353/219, 4353/277, 4353/196

c. Prívod pitnej vody zo studní - k. ú. Trebišov: 4601, 4531/1, 4288/8, 4603

susedné: k.ú. Trebišov: 10438 E, 10437 E, 10436 E, 10435 E, 10434 E, 10433 E, 10432 E, 10431 E, 10430 E, 10429 E, 10428 E, 10427 E, 10426 E, 8375 E, 8376 E, 8377 E, 7819/3 E, 8378 E, 4602/2 E, 7820/1 E, 7821/1 E, 7819/1 E, 7189/3 E

susedné: k.ú. Vojčice: 1613

d. Prívod vody zo západu - k. ú. Trebišov: 4486/1, 4544/1, 7753, 7749/24
 susedné: k.ú. Trebišov: 7749/25, 7749/13

e. Odvod vody do Trnávky - k. ú. Trebišov: 4531/1, 4288/8
 susedné: k.ú. Trebišov: 4531/14

f. Odvodňovací kanál - k. ú. Trebišov: 4299
 susedné: k.ú. Trebišov: 4353/208, 4353/262, 4546, 4545, 4482, 4256/3, 4256/4,
 4260, 4264, 4269, 2468/1, 4263/2, 4270/2, 4276, 4279, 4484, 4287/1, 4287/4, 4286/14,
 4286/1

g. Prívod el. zo severu - k. ú. Milhostov: 688/16 E
 susedné: k.ú. Milhostov: 688/16, 688/7, 689/46

h. Prívod el. zo západu - k. ú. Trebišov: 4353/332, 4353/36
 susedné: k.ú. Trebišov: 4353/216, 4353/35

ch. Prístupová cesta zo západu - k. ú. Trebišov: 4340/3, 4497
 susedné: k.ú. Trebišov: 4342/6, 4342/5, 4340/19, 4353/246, 4340/6, 4353/1,
 4341/1,
 4486/1

5. Dôvod umiestnenia v danej lokalite

Pre okres aj samotné mesto Trebišov je charakteristická už dlhodobo vysoká miera nezamestnanosti pri veľmi vhodnej štruktúre a odbornej úrovni pracovných síl. Jedná sa o odborne vzdelaných (stredoškolsky aj vysokoškolsky) pracovníkov v rôznych profesiách, ktorí sú využiteľní pre predmetný zámer na vybudovanie a na prevádzkovanie NEZ a samozrejme aj pre nadväzné podporné a servisné prevádzky.

Doterajšie iniciatívy, snahy a rokovania samosprávnych orgánov mesta na oživenie priemyselnej aj poľnohospodárskej resp. potravinárskej výroby nepriniesli vo väzbe na vytvorenie nových pracovných miest požadovaný efekt.

Vybraná lokalita vyhovuje aj z hľadiska dopravy, dostupnosti a kapacity inžinierskych sietí aj kvalifikovanej pracovnej sily.

Okrem celoslovenských kritérií sa výber lokality riadil hlavne nasledovnými regionálnymi kritériami:

dostatočná veľkosť disponibilnej lokality zaručujúca adekvátne rozvojové možnosti v prípade začatia investičných aktivít,

rovnomé rozloženie LPP v kraji umožňujúce vytvárať potenciálne rozvojové impulzy v jednotlivých subregiónoch kraja,

orientácia na súčasné ťažiská osídlenia,

využitie lokálnych komparatívnych výhod a predispozícií (Ďurkov - geotermálny zdroj, Dobrá - vybudovaný terminál nákladnej dopravy vo väzbe na širokorozchodnú železniciu).

Plánovaná lokalizácia zdroja zabezpečí efektívne a účelné využitie disponibilného stavebného pozemku, ktorý je vo vlastníctve navrhovateľa plánovanej činnosti. Kladné stanovisko k tejto lokalizácii budúcej stavby vydal aj primátor mesta Trebišov listom č. 3619/2006 zo dňa 26.5.2006.

Takáto lokalizácia je výhodná aj z hľadiska jeho jednoduchého napojenia na existujúce inžinierske siete, médiá, dopravnú infraštruktúru a na zdroj tzv. surovej (technologickej) vody - rieka Ondava, ktorá bude plniť aj funkciu

recipientu pre vypúšťanie odpadových vôd z chladiaceho systému elektrárne. Ďalšou výhodou umiestnenia činnosti v danej lokalite je dostatočná blízkosť bodu napojenia na prenosovú a distribučnú sústavu, tzn. vyvedenie výkonu do sústavy 400 kV (rozvodňa Veľké Kapušany) a pripojenia rezervného napájania bloku v rozvodni 110 kV v Trebišove.

Realizácia činnosti si nevyžiada podstatnejší záber PPF a LPF a ani podstatný zásah do okolitej prírody. Technická koncepcia riešenia v prípade prejavu záujmu umožňuje aj dodatočnú úpravu energoblokov na dodávku tepla pre najbližšie okolie (najmä pre okresné mesto Trebišov). Použitie špičkovej technológie garantuje taký rozsah emisií do ovzdušia, ktoré neprekročia legislatívne stanovené limity a teda nedôjde k ohrozeniu verejného zdravia.

Nový energetický zdroj zaistí ekonomicky efektívnu prevádzku blokov po dobu 40-tich, resp. 30-tich rokov a optimálne využitie komparatívnych výhod staveniska, jeho priestorových podmienok a infraštruktúry.

Koncepcie je zdroj navrhnutý aj s ohľadom na odporúčenia referenčných dokumentov EU o aplikácii najlepšie dostupnej techniky (BAT) pre veľké spaľovacie zariadenia.

Sústredenie takýchto blokov v jednom areáli predstavuje výraznú pomoc riešenia nepriaznivej energetickej bilancie Slovenska v období odstavovania dosluhujúcich zdrojov jadrových i klasických. Dosluhujúce 110 MW klasické bloky na Slovensku tak môžu byť nahradené novými modernými uhoľnými blokmi 240 MW s technológiou fluidného spaľovania, bloky s viac ako dvojnásobným výkonom, avšak so širším regulačným rozsahom od 40 do 100% výkonu a hlavne s vyššou účinnosťou.

Vecné ciele a efekty činnosti:

- Výstavba a spustenie prevádzky troch nových uhoľných blokov s výkonom 3x240 MW s fluidným spaľovaním, v kompaktnom prevedení s možnosťou spolu spaľovať taktiež ďalšie palivá i z obnoviteľných zdrojov (drevená štiepka).
- Výstavba jedného kombinovaného paroplynového cyklu s vysokou flexibilitou v plnení požiadaviek siete (pohotový zdroj, štart z tmy).
- Umiestnenie stavby blokov a ostatných prevádzkových zariadení v areáli bývalého potravinárskeho priemyselného komplexu na vlastných pozemkoch investora. Dosiahne sa aj odstránenie súčasného environmentálne a hygienicky nevyhovujúceho stavu v danej lokalite.
- Využitie a zlepšenie súčasnej infraštruktúry areálu, vrátane napojenia na dopravný systém, využitie jedinečnej výhody bezprostredného susedstva železnice ŠR a NR pre zaistenie spoľahlivých dodávok paliva.
- Stavebne technologické riešenie kondenzačných blokov umožní i budúcu trvalú dodávku tepla pre mesto Trebišov a okolité obce (pokiaľ bude záujem a to bez potreby veľkých zmien hlavného výrobného zariadenia).
- Napojenie blokov NZ Trebišov na prenosovú a distribučnú sústavu, tzn. vyvedenie výkonu do sústavy 400 kV a pripojenie rezervného napájania blokov z rozvodne 110 kV.
- Integrovaným cieľom projektu je využitie vedľajších energetických produktov ako druhotnej suroviny pre komerčné využitie, perspektívne i pre riešenie protipovodňových opatrení v regióne.

Vychádzajúc z toho je možné konštatovať, že:

NEZ navrhovaný v priemyselnej zóne mesta Trebišov predstavuje moderný

kombinovaný zdroj, umožňujúci dodávať elektrickú energiu v širokom rozsahu požiadaviek slovenskej prenosovej sústavy.

Navrhované bloky budú environmentálne vhodnejšie a hodnoty emisií dodržia hranice odporúčaných hodnôt podľa BREF. Všetky v projekte použité hodnoty spĺňajú požiadavky platnej slovenskej legislatívy.

Kľúčový význam pre prevádzku prenosovej sústavy v regióne východného Slovenska bude mať paroplynový cyklus s možnosťou rýchleho nábehu, s ponukou poskytovania dôležitých podporných služieb, ako je napríklad práca v ostrovej prevádzke a štart z tmy.

Riešenie paroplynového cyklu je v súlade s najlepšimi dostupnými technikami (BAT), zaisťuje spoľahlivé, environmentálne prijateľné a ekonomicky efektívne zásobovanie elektrickou energiou. Vyznačuje sa nízkymi investičnými nákladmi, krátkou dobou výstavby, vysokou kompaktnosťou vzhľadom k inštalovanému výkonu, avšak vyššou závislosťou dosahovaného výkonu a účinnosti od atmosferických podmienok.

Prínosom pre vyvedenie výkonu z NEZ je aj relatívna blízkosť veľkých rozvodní 400 kV vo Veľkých Kapušanoch a Lemešanoch.

Voľba napäťovej hladiny 400 kV pre vyvedenie výkonu jednotlivých blokov do blízkej rozvodne 400 kV Veľké Kapušany (alebo Lemešany) umožňuje minimalizovať straty v prenose elektrickej energie a zaisťuje vysokú spoľahlivosť dodávky elektrickej energie. Prenosová sústava 400kV, je synchronne prevádzkovaná ako UCTE a umožňuje spoluprácu v rámci celej Európy.

Napájanie VS je riešené blokovo, teda pri poruche jedného bloku nie je negatívne ovplyvnená práca ostatných. Transformátory VS navrhované s prepínačmi odbočiek pod zaťažením, umožňujú dobrú reguláciu napätia na napäťových hladinách 6 kV a NN a vytvára optimálne podmienky pre prácu jednotlivých spotrebičov vlastnej spotreby.

NEZ bude tiež zdrojom druhotnej suroviny, tzv. vedľajších energetických produktov (VEP), ktoré sa môžu využiť pre stavebné účely, pre rekultiváciu lomov, skládok, na stavbu cestných komunikácií, navyšovanie protipovodňových hrádzí a pod.

Stavebné a technologické riešenie blokov umožní aj budúcu trvalú dodávku tepla pre mesto Trebišov (i vzdialenejšie Michalovce) pokiaľ bude záujem a to bez potrebných veľkých zmien hlavného výrobného zariadenia. Pri kombinovanej výrobe elektrickej energie i tepla dôjde k výraznému zvýšeniu celkovej účinnosti blokov a vyššieho využitia primárnych zdrojov energií.

Nový energetický zdroj bude umiestnený v priemyselnej zóne mesta Trebišov na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve investora. Projekt predpokladá využitie výhodných väzieb priemyselnej zóny na okolie.

Výhodnosť lokality podčiarkuje bezprostredné susedstvo so železničnou traťou normálneho a širokého rozchodu vedúceho od slovensko-ukrajinských hraníc do Košíc s potenciálnymi možnosťami dopravy potrebných substrátov, predovšetkým energetického uhlia z rôznych zdrojov z Ukrajiny, Ruska, Poľska, Českej republiky a z iných lokalít.

Výhodná je i relatívna blízkosť rieky Ondava, ako dostatočného zdroja priemyselnej vody pre doplňovanie technologických okruhov NEZ a zároveň aj recipientu pre vypúšťanie priemyselných odpadových vôd.

V blízkom okolí Trebišova sú aj dostatočne dimenzované siete plynovodov pre zásobovanie NEZ týmto palivom.

Efektívne využitá plocha areálu potravinárskeho komplexu pre výstavbu je cca

50%. Z tejto plochy významnú časť zaberajú bývalé usadzovacie nádrže bývalého cukrovaru so špecifickými stavebno-technickými a výškopisnými vlastnosťami, inak ťažko využiteľnými.

Ostatné staveniská (lokality) sú podmienené realizáciou nového zdroja a predstavujú externú skládku VEP, ďalej koridory pre prípojky, pre čerpanie a privod surovej vody a vypúšťanie odpadových vôd do Ondavy a vyvolané investície zaisťované inými investormi t.j. vyvedenie el. výkonu, zaistenie rezervného napájania, zavlečkovanie, plynovú prípojku a ďalšie prípojky.

Výstavba NEZ bude prínosom pre mesto Trebišov a okolie, využije a posilní infraštruktúru a výrazne zlepši prostredie v terajšom zdevastovanom areáli bývalého potravinárskeho priemyselného komplexu, vytvorí radu pracovných príležitostí všetkých kategórií, vrátane vysokokvalifikovaných, vyvolá i radu ďalších pracovných príležitostí v službách a príležitostí pre dodávateľské organizácie.

6. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Pre optimálny priebeh prípravy a výstavby NEZ Trebišov je navrhnuté rozdelenie výstavby do štyroch etáp. Pri delení na etapy sú ďalej uvedené i návaznosti na ďalšie podmieňujúce a súvisiace stavby:

0. etapa - Uvoľnenie staveniska pre NEZ

Predpokladá vykonanie demolácií objektov, zriadenie ZS a ďalšie práce pre uvoľnenie Staveniska 1, 2 a 3. Táto etapa je súčasťou stavby NEZ Trebišov, predkladanie dokumentácie k územnému riadeniu.

1. etapa - Výstavba NEZ - prípravné práce a vodné hospodárstvo

Budú zahrnuté stavebné objekty a technologické prevádzkové súbory, ktorých realizácia v predstihu umožní uvoľniť a pripraviť hlavné stavenisko pre prúdovú výstavbu hlavného energetického bloku (HVB) a paroplynového cyklu (PPC). Predpokladá realizáciu podzemných objektov, časti objektov do úrovne 0,00 m, realizáciu rozhodujúcich komunikácií, vlečky, potrubí v zemi a v kanáloch, vodné hospodárstvo, prípojky. Realizácie budú prebiehať na stavenisku 1, 2, 3. Táto etapa je súčasťou stavby NEZ Trebišov, teda predkladanej dokumentácie k územnému konaniu.

V rámci tejto etapy budú tiež realizované stavby Napojenia NEZ na železnicu NR a ŠR, stavby Hať na rieke Ondava a Hať na rieke Trnávka. Tieto akcie budú investorsky zabezpečované ako samostatné stavby.

2. etapa - Výstavba NEZ 3 x 240+165 MW

Zahrňuje väčšinu stavebných objektov a technologických prevádzkových súborov, vrátane HVB a PPC. Bude predstavovať rozhodujúce objemy stavebných a montážnych prác a uvedenie blokov do skúšobnej prevádzky. Táto etapa je súčasťou stavby NEZ Trebišov, predkladanie dokumentácie k územnému konaniu.

V rámci tejto etapy budú tiež realizované stavby Úpravy v rozvodni 400 kV a linky VN 400 kV, Úpravy v rozvodni 110 kV a linky 110 kV, Privedenie zemného plynu. Tieto súvisiace stavby budú zahrňovať objekty a technologické zariadenia súvisiace s realizáciou vyvedenia výkonu za hranicu areálu elektrárne do rozvodne 400 kV a tiež zabezpečenie rezervného napájania NEZ z rozvodne 110 kV. Ďalej zriadenie privodu zemného plynu z veľkokapacitného plynovodu. Tieto stavby predpokladajú samostatné územné konanie, sú zaisťované inými investormi a nie sú súčasťou stavby NEZ Trebišov.

3. etapa - Realizácia externej skládky VEP

Po doriešení vlastníckych práv na pozemky bude predložená samostatná žiadosť o územné konanie na realizáciu objektov trvalého uloženia VEP.

Časový plán prípravy a realizácie stavby NEZ Trebišov:

Predpokladané termíny realizácie projektu:

Územné konanie	07/2007
Integrované povolenie k prevádzkovaniu	08/2008
Výber dodávateľa a uzatvorenie SOD	08/2008
Zahájenie stavebno - montážnych prác	03/2009
Uvedenie 1. uhoľného bloku do skúšobnej prevádzky	06/2011
Uvedenie 2. uhoľného bloku do skúšobnej prevádzky	12/2011
Uvedenie 3. uhoľného bloku do skúšobnej prevádzky	05/2012
Uvedenie bloku PPC do skúšobnej prevádzky	10/2012
Ukončenie stavby	2013
Ukončenie prevádzky	2053

7. Stručný opis technického a technologického riešenia

Výroba elektrickej energie v navrhovanej tepelnej elektrárni je charakteristická tým, že hlavným zdrojom jej výroby je spaľovanie uhlia. V kotli sa vyrába para, ktorá poháňa turbínu pripojenú k alternátoru. Premena tepelnej energie na elektrickú sa realizuje parným cyklom.

Tepelnú elektrárňu tvorí niekoľko samostatných výrobných blokov o potrebnej veľkosti a výkone.

Každý blok elektrárne môže pracovať samostatne. Princíp fungovania je jednoduchý. Uhlie zo skládky je buldozérmi nahrnuté do odberného zariadenia, odkiaľ je vynášané zauhľovacím pásom do zásobníka uhlia, ktorý sa nachádza pri každom kotle. Uhlie sa postupne suší a melie na prášok, následne sa spaľuje v kotli. V stenách kotla sú umiestnené trubkové alebo membránové výparníky, v ktorých sa voda mení na paru a vzniknutá para o vysokej teplote a tlaku je odvádzaná do parného bubna. Odtiaľ je para vedená cez prehrievače a prihrievače parným rozvodom na lopatky turbíny, ktorá je spojená s generátorom.

Turbína tvorí spoločne s elektrickým generátorom jedno sústrojenstvo - turbogenerátor. V turbogenerátore sa uskutočňuje premena tepelnej energie na elektrickú. Vzniknutá elektrická energia je vedená cez sústavu transformátorov, rozvodnou sieťou až ku konečným spotrebiteľom. Para po odovzdaní svojej energie lopatkám turbín kondenzuje v tepelnom výmenníku - kondenzátore. Pri prechode turbínou sa znižuje tlak a teplota pary. Para mení svoje skupenstvo na kvapalné a od tohto okamihu sa nazýva kondenzát. Na kondenzáciu pary je potrebné veľké množstvo chladiacej energie. Na chladenie sa využíva povrchová voda z toku alebo nádrže. V prípade nedostatku chladiacej vody sa používa prietochný systém chladenia, ak je chladiacej vody nedostatok, používa sa cirkulačný systém chladenia, kde ochladzovanie vody nastáva v chladiacich vežiach.

Spaliny vznikajúce pri spaľovaní uhlia pri svojej ceste do komína zohrievajú vodu v ekonomizéri, v ďalšom výmenníku tepla vzduch pre spaľovanie. Vychladené dymové plyny potom prechádzajú cez odlučovače, kde je zachytávaný popol, do komína.

U fluidných kotlov je odsírenie a denitrifikácia spalín zabezpečená priamo v

processe spaľovania technológiou kotla.

V zámere sa predpokladá inštalácia nového energetického zdroja:

1. Kondenzačný energetický zdroj s celkovým nominálnym výkonom 885 MW, ktorý je tvorený troma uhoľnými blokmi s fluidným spaľovaním s výkonom 3x240 MW.

2. Jeden paroplynový blok s nominálnym výkonom 165 MW.

Technológia fluidného spaľovania patrí medzi moderné technológie, ktoré sa vyznačujú nízkym množstvom emisií predovšetkým SO₂, NO_x a CO do ovzdušia. Spoločne v kombinácii s inštaláciou vysoko účinných tkaninových filtrov dôjde k minimalizácii emisií i tuhých znečisťujúcich látok (TZL).

Fluidná technológia umožňuje spaľovanie pomerne širokého spektra uhlia, ktorého vlastnosti sú v obdobných limitoch energetického (palivového) pásma, a to bez akéhokoľvek obmedzenia čo sa týka doby životnosti kotla, vlastnej prevádzky alebo emisií. Pokiaľ sú kotle optimalizované na spaľovanie čierneho energetického uhlia, umožnia za určitých obmedzujúcich podmienok spaľovanie i hnedého uhlia. Je možné tiež spolu s uhlím v určitom pomere spoluspaľovať aj drevnú štiepku. Vybudovanie NEZ sa predpokladá na vlastnom stavebnom pozemku navrhovateľa činnosti o výmere cca 56 ha v priemyselnej zóne mesta Trebišov.

Napojenie na železnice NR a ŠR bude zabezpečené príjazdovou vlečkou NR a novobudovanou príjazdovou vlečkou ŠR. Ďalej je požadovaná prestavba železničného mosta v km 21,587 koľaje NR, úprava trolejového vedenia NR a úprava zabezpečovacích zariadení v žst. Trebišov a vo výhybni ŠRT Trebišov.

Navrhované stavebno - technologické riešenie zaistí ekonomickú efektívnu prevádzku blokov po dobu 40-tich rokov a optimálne využitie komparatívnych výhod staveniska, jeho priestorových podmienok a infraštruktúry. Nový zdroj bude priamo napojený na železnice širokého a normálneho rozchodu pre dopravu uhlia a ďalších substrátov. Výkony blokov sú navrhované jednak z hľadiska racionálneho využitia možností staveniska a zároveň tiež z hľadiska spoľahlivej prevádzky prenosovej sústavy Slovenskej republiky.

Nový energetický zdroj je navrhovaný s ohľadom na odporúčanie referenčných dokumentov Európskej Únie k aplikácii najlepšie dostupnej techniky (BAT) pre uhoľné bloky zrovnateľnej výkonnosti. V kombinácii s veľkým paroplynovým zdrojom pre široké využitie služieb pre prenosovú sústavu bude taký zdroj prvý v podmienkach SR.

Vecné ciele a efekty projektu:

1. Výstavba a sprevádzkovanie troch nových uhoľných blokov o výkone 3 x 240 MW s fluidným spaľovaním, v kompaktnom prevedení s možnosťou spoluspaľovať tiež ďalšie palivá i z obnoviteľných zdrojov.

2. Výstavba jedného kombinovaného paroplynového cyklu s vysokou flexibilitou v plnení požiadaviek siete.

3. Umiestnenie stavby blokov v areáli bývalého potravinárskeho priemyslového komplexu na pozemkoch investora.

4. Využitie a zlepšenie súčasnej infraštruktúry areálu, vrátane napojenia na dopravný systém, využitie jedinečnej výhody bezprostredného susedstva železnice širokého a normálneho rozchodu (ŠR a NR) pre zaistenie spoľahlivých dodávok paliva.

5. Stavebno technologické riešenie kondenzačných blokov umožní aj budúcu trvalú dodávku tepla (pokiaľ bude záujem a to bez potreby veľkých zmien hlavného výrobného zariadenia).

6. Napojenie blokov NEZ Trebišov na prenosovú a distribučnú sústavu, tzn.

vyvedenie výkonu do sústavy 400 kV a pripojenie rezervného napájania bloku z rozvodne 110 kV.

7. Neoddeliteľným cieľom projektu je využitie vedľajších energetických produktov ako druhotnej suroviny na komerčné využitie.

V rámci stanovenia základnej koncepcie nového zdroja boli zohľadnené nasledujúce požiadavky a kritériá:

Projektová životnosť 40 rokov pre uhoľné bloky 3 x 240 MW.

Projektová životnosť 30 rokov pre PPC 165 MW.

Palivo - čierne energetické uhlie z dovozu a možnosť spoluspaľovať palivo z obnoviteľných zdrojov - drevná štiepka.

Palivo - zemný plyn pre PPC a pre rozbeh a stabilizáciu uhoľných blokov.

Emisné limity v súlade s požiadavkami najlepších dostupných techník BAT.

Optimalizácia spotreby surovej vody.

Optimalizácia množstva odpadových vôd.

Vlastnosti bloku navrhnuť s ohľadom na požiadavky Technických podmienok prenosovej sústavy.

V maximálnej možnej miere využiť overené technológie.

Zavedenie moderného automatizovaného systému riadenia technologického procesu, znížiť náročnosť na obsluhu blokov.

Funkčné okruhy navrhnuť tak, aby menej spoľahlivé prvky boli zálohované, a tým minimalizované neplánované odstávky.

Bloky riešiť tak, aby v technicky realizovateľnej miere boli odolné proti jednoduchej poruche.

Minimalizovať doby pre plánované odstávky.

Umožniť v prípade záujmu dodávku tepla.

Pre uhoľné bloky 3 x 240 MW je navrhnutá moderná technológia fluidného spaľovania v súlade s najlepšimi dostupnými technikami (BAT) a parné kondenzačné turbosústrojenstvo s vysokou termodynamickou účinnosťou. Čistá účinnosť blokov bude až 41% pri optimálnom spaľovaní kvalitného čierneho uhlia. Regulačný rozsah blokov bude 40÷100 % menovitého výkonu. Dynamické vlastnosti blokov budú rešpektovať požiadavky na primerane rýchle rozbehnutie z rôznych teplotných stavov a zmeny výkonu v regulačnom rozsahu v súlade s požiadavkami technických podmienok (TP) SEPS. Nový zdroj bude poskytovať aj podporné služby v zmysle TP SEPS.

Palivová základňa je navrhnutá pre spaľovanie predovšetkým čierneho energetického uhlia z Poľska, ČR, Ukrajiny. Fluidné kotly umožnia za určitých obmedzujúcich podmienok aj spaľovanie hnedého uhlia ťaženého na Slovensku. Možným alternatívnym doplňujúcim palivom môže byť drevná hmota vo forme drevnej štiepky. Rozbehovým a stabilizačným palivom bude zemný plyn.

Navrhnuté technické riešenie kondenzačných blokov umožní i prípadné budúce dodávky tepla, a to bez veľkých zmien na hlavnom výrobnom zariadení i bez veľkých stavebných úprav blokov. Pri kombinovanej výrobe elektrickej energie i tepla by došlo k výraznému zvýšeniu celkovej účinnosti blokov a vyššieho využitia primárnych zdrojov energií.

Uhoľné bloky budú prevádzkované prevažne v základnom zaťažení, využitie sa predpokladá cca 7 800 hodín/rok, využitie menovitého výkonu 6 800 hod/rok.

Chladenie bloku bude cirkulačné z chladiacej veže s prirodzeným ťahom.

Odsírenie spalín bude realizované priamo v procese fluidného spaľovania pomocou vhodného aditíva (vápenca), emisie dusíka NO_x budú redukované vlastným fluidným spaľovaním udržiavaním nízkych teplôt a postupným rozdeľovaním spaľovacieho vzduchu. Tuhé látky v spalínach budú odstraňované vysoko účinným tkaninovým filtrom.

Spolu s týmto hlavným zariadením budú inštalované všetky potrebné pomocné prevádzky, ako je vonkajšie zauhľovanie, vrátane skládky uhlia, vnútorné spojovacie potrubie, potrebné vonkajšie spojovacie potrubie, chladiace veže s celým hlavným i vedľajším chladiacim okruhom a čerpacou stanicou, chemická úpravňa vody a bloková úpravňa kondenzátu, dávkovania chemikálií, napojenie kotlov, kompresorová stanica, menšie dielne, sklady a laboratóriá. Ďalej bude inštalované zariadenie pre skladovanie a distribúciu popola a vápencové hospodárstvo.

Vápenec bude privážaný už namletý na požadovanú kvalitu, predpokladá sa dovoz železničnými vagónmi typu Raj, možný je i dovoz autocisternami.

Pre prevádzku fluidných kotlov bude vo vnútri kotolne vybudované potrebné vnútorné vápencové hospodárstvo, vnútorné odpopolčkovanie kotlov, vnútorné zauhľovanie kotlov, vrátane prevádzkových bunkrov uhlia, zariadení pre skladovanie, dopravu popola a materiálu fluidného lôžka.

Prevádzkou NEZ bude vznikať značné množstvo vedľajších energetických produktov (VEP), t. j. tuhých zostatkov po spálení uhlia s prísadou vápenca a z čistenia dymových spalín.

VEP budú certifikované v súlade so zákonom 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody... a príslušnými prevádzkovými vyhláškami. Fluidné popoly tak nebudú po skončení certifikácie charakterizované ako odpady skupiny 1001XX podľa Vyhlášky MŽP 284/2001 Z.z., ale ako stavebné materiály.

Popolček ako surovinu je možné po certifikácii využiť v širokej škále pre stavebné účely vid' STN 72 2062, STN EN 450, STN 72 2066-68 a STN 72 2070. Stabilizátor - popolček a popol zmiešaný s vodou - je vhodným materiálom napr. pre rekultiváciu vyťažených baní, lomov, na stavbu komunikácií, navyšovanie protipovodňových hrádzi apod. a počíta sa s jeho komerčným využitím. VEP neodobrané externými organizáciami budú ukladané vo forme stabilizátu na externú skládku.

Pre obdobie do získania certifikátov bude v priestore bývalých akumuláčnych nádrží pripravená skládka, zabezpečená v súlade so zákonom 223/2001 Z. z., prevádzkovými vyhláškami a normami.

Paroplynový cyklus o výkone 165 MW je riešený systémom zapojenia jedna spaľovacia turbína, dvojtlakový kotol na odpadové teplo, parná turbína. Jedná sa o dvojhriadeľovú koncepciu kombinovaného cyklu, bez prikurovania, bez prihrievania a s pripustením NT pary do parnej kondenzačnej turbíny. Kotol je vybavený by-passovým komínom pre prevádzku spaľovacej turbíny v otvorenom cykle. Vlastná spotreba vrátane chladiaceho okruhu je 4,1 až 4,5 MW.

Strojné zariadenie bude umožňovať ekonomickú prevádzku s vysokou spoľahlivosťou a vysokou prevádzkovou pružnosťou, krátke štartovacie časy tak z teplého, ako aj studeného stavu. Spaliny zo spaľovacej turbíny budú podľa prevádzkového režimu vedené do spaľovacieho kotla alebo by-passového komína. Strojné zariadenie bude umožňovať rýchly a plynulý štart. Palivom bude zemný plyn, chladenie bude zaistené uzatvoreným chladiacim okruhom.

Podrobne budú vlastnosti a podmienky pripojenia NEZ k prenosovej a distribučnej sústave stanovené podľa znenia TP platných k dátumu uzatvorenia Zmluvy o pripojení NEZ podľa zákona 656/2002 Z. z. a prevádzkových predpisov.

Základné parametre technologických celkov (TC)

TC 1 Zauhl'ovanie

Skládka uhlia je navrhnutá na kapacitu 170 000 t, čím bude zaistená 30 dňová prevádzka zdroja a cca 64 000 t bude priamo obsluhovateľné kombinovaným kolesovým nakladačom. Navrhnuté koľajisko NR umožňuje spoľahlivo príjem 5 vlakových súprav denne, t.j. pri vlakoch o 27 vagónoch typu Falls, kde sa počíta s 50 t/vagón celkom $50 \times 27 \times 5 = 6750$ t uhlia denne. To pre uhlie o priemernej výhrevnosti 23,52 MJ/kg a teoretickom trvalom maximálnom výkone blokov 3x240 MW pokrýva ich dennú spotrebu 6188 t a ešte umožní navyšovať zásobu uhlia na skládke o cca 562 t denne. Navrhované koľajisko ŠR je dimenzované pre vlaky s 27 vozňami s priemernou nosnosťou cca 65 t/vozeň, t.j. cca 1750 t uhlia v jednom vlaku. Pre pokrytie dennej spotreby a navyšovania zásob na skládke sú potrebné 4 vlaky ŠR denne.

Čierne energetické uhlie z ČR a z Poľska bude dodávané v samovýsypných vagónoch typu Falls. Čierne energetické uhlie z Ukrajiny a Ruska bude dopravované širokorozchodnou železnicou vo vagónoch typu 12 - 1000, resp. 12 - 119 s bočným otváraním. Vagóny budú vyprázdňované v hlbinnom zásobníku (cca 9 vagónov). Doprava uhlia do kotolne bude realizovaná v dvoch líniiach, pričom každá predstavuje 100 %-ný záskok.

Vykládanie uhlia v zimnom období uľahčia rozmrazovacie tunely, sú navrhnuté dva tunely v kompaktnom prevedení s hybridnými koľajami a s jednou spoločnou strojovňou po celej dĺžke tunelov. Riešenie umožní súčasné na sebe nezávislé rozmrazovanie dvoch vlakových súprav ŠR i NR po 27 vozňoch.

Uhoľná skládka je upravená tak, že má spevnené plochy vrátane systému odvodnenia, systému rozvodu požiarnej vody a osvetlenia priestoru. Súčasťou sú aj oporné múry zamedzujúce nekontrolovateľnému rozširovaniu skládky a k obmedzeniu prašnosti.

Pre skladovanie drevnej štiepky je v susedstve skládky uhlia vymedzená plocha $30 \times 120 = 3\,600 \text{ m}^2$. Skládka je navrhovaná ako spevnená plocha, zastrešená.

TC 2 Kotolňa

Pri každom bloku bude vlastná kotolňa a časť za kotlami, ktorá sa skladá z dymovodov, odlučovačov/filtrov a dymového ventilátora. V kotolniach jednotlivých uhoľných blokov je uvažované s inštaláciou parného kotla s cirkulujúcou fluidnou vrstvou (CFB). Fluidný kotol je navrhnutý s prirodzeným obehom parovodnej zmesi v prevedení s membránovými stenami a fluidnou spaľovacou komorou v usporiadaní s dvoma ťahmi.

Hlavným palivom bude čierne uhlie s výhrevnosťou cca 21 až 24,6 MJ/kg. Nábehovým a stabilizačným palivom bude zemný plyn. V CFB kotloch je možné prípadne spaľovať i ďalšie palivo, ako je napríklad drevná hmota a to vo forme drevnej štiepky.

Uhlie bude systémom dopravníkov dopravované do prevádzkových zásobníkov v kotolni s kapacitou na min. cca 6 hod prevádzky kotla a ďalej reťazovým dopravníkom do nárazového kladivového drviča pre každý kotol. V drviči je uhlie upravené na veľkosť požadovanú pre spaľovanie vo fluidnej spaľovacej komore.

Odsírenie spalín bude uskutočnené priamo vo fluidnom kotle a to pomocou dávkovania jemne mletého vápenca. Pre tieto účely je uvažované s vápencom s obsahom CaCO_3 od 90 do 97,5%.

Spaľovací vzduch bude do každého kotla nasávaný vzduchovým ventilátorom cez tlmič hluku podľa potreby buď z vonkajška kotolne, alebo z hornej časti vo vnútri kotolne. Ďalej bude do kotla dúchadlami dopravovaný vzduch pre chladič fluidnej vrstvy, fluidný uzáver popola a chladič popola.

Ventilátory a dúchadlá sú kvôli hlučnosti umiestnené v samostatnej miestnosti kotolne. Ložový popol (cca 20% z popola v palive) bude z každého kotla odvádzaný do zásobníka, odkiaľ môže byť podľa potreby buď vracaný do spaľovacej komory, alebo pneumaticky dopravovaný do zásobníka VEP.

Z kotla postupujú ochladené spaliny do odlučovača popolčeka, kde dôjde k odlúčeniu popolčeka zo spalín; predpokladáme odlučovače, ktoré budú umiestnené už mimo objekt kotolne za kotlami. Spaliny od každého kotla sú tkaninovým flitrom odvádzané dymovým ventilátorom do komína. Pred vstupom do komína bude na dymovodoch jednotlivých kotlov inštalované kontinuálne meranie emisií v spalínach pre SO_2 , NO_x , TZL a CO.

Odlúčený popolček z výsypiek odlučovačov a výsypiek pod konvenčným ťahom kotla bude pneumaticky dopravovaný do medzi zásobníka popolčeka. Odtiaľ je potom popolček pneumaticky dopravovaný do síl popolčeka v hospodárstve VEP.

3 uholné bloky

Typ kotla: parný kotol prietlačný s membránovými stenami a fluidnou spaľovacou komorou s cirkulujúcou vrstvou s parným turbosústrojenstvom o výkone: 240 MWel

Technické parametre fluidných kotlov:

Menovitý tepelný výkon každého kotla: cca 508,8 MW

Množstvo prehriatej pary: cca 175,3 kg/s

Menovitý tlak pary: 18,1 Mpa

Menovitá teplota pary: 575 °C

Množstvo pary z prihrievača: cca 158,8 kg/s

Menovitá teplota prihriatej pary: 580 °C

Menovitá teplota napájacej vody: 249,1 °C

Regulačný rozsah kotla bez stabilizácie: 40 - 103 % Pm

Účinnosť kotla: min 92 %

Menovitý výkon: 6800 hod/rok

Garantované hodnoty znečisťujúcich látok do ovzdušia (pri 101,325 kPa, 0 °C, suchý plyn, objem kyslíka v spalínach 6 %):

$\text{TZL} < 20 \text{ mg/m}^3$

$\text{NO}_x < 200 \text{ mg/m}^3$

$\text{SO}_2 < 200 \text{ mg/m}^3$

$\text{CO} < 200 \text{ mg/m}^3$

Menovitý výkon kotla: 508,76 MWt, ustálená prevádzka, palivo: čierne uhlie, teplota chladiacej vody: 18,5 °C, vápenec o obsahu CaCO_3 : 97,5 %, ročné využitie menovitého výkonu: 6800 hod/rok

Výstup	1 kotol	Celková ročná spotreba
--------	---------	------------------------

		(t/rok)
Lôžkový popol	4,49 t/hod	91 674
Popolček - zadný ťah kotla	0,45 t/hod	366 408
Popolček - výsyvky odlučovača	17,51 t/hod	
TZL	13,99 kg/hod	285,48
NO _x	139,9 kg/hod	2 854,8
SO ₂	139,9 kg/hod	2 854,8
CO	max. 139,9 kg/hod	2 854,8
CO ₂	184 495 kg/hod	3 763 707

Menovitý výkon kotla: 524 MWt, ustálená prevádzka, palivo: čierne uhlie, teplota chladiacej vody: 18,5 °C, vápenec o obsahu CaCO₃: 97,5 %, ročné využitie menovitého výkonu: 6800 hod/rok

Výstup	1 kotol	Celková ročná spotreba (t/rok)
Lôžkový popol	12,2 t/hod	248 880
Popolček - zadný ťah kotla	0,61 t/hod	12 444
Popolček - výsyvky odlučovača	24,44 t/hod	498 576
TZL	15,63 kg/hod	318,852
NO _x	156,3 kg/hod	3 188,52
SO ₂	156,3 kg/hod	3 188,52
CO	max. 156,3 kg/hod	3 188,52
CO ₂	207 726 kg/hod	4 237 610

TC 3 Strojovňa

Strojovňa zahŕňa:

- parnú turbínu s generátorom vrátane pomocného hospodárstva,
- kondenzáciu,
- NT a VT regeneráciu,
- napájaciu stanicu,
- spojovacie potrubie a potrubné armatúry, čerpadlá, nádoby, nádrže a ostatné príslušenstvo, techniku prostredia so zdrojom chladu,
- výmenníkovú stanicu.

Pre každý blok je navrhnutá dvojtelesová parná kondenzačná turbína:

Menovitý výkon: 240 MW

Otáčky: 3000 ot/min

TC 4 Elektrozariadenie

TC 5 Administratívno prevádzkové a informačné centrum

TC 6 Zariadenia na manipuláciu s vedľajšími energetickými produktami (VEP)

Fluidné kotly produkujú VEP vo forme úletového popolčeka a ložového popola. Celková priemerná výpočtová produkcia popolovín z blokov 3x240 MW je 68 t/h

(vzťahnuté na uvádzané palivo s výhrevnosťou 23,52 MJ/kg). Odlúčený úletový popolček z dymových plynov bude z odlučovačov cez komorové podávače pneumaticky dopravený do medzisíl, odtiaľ do zásobníkov popolčeka pri miešacom centre. Ložový popol bude po nadvhnutí dopravený z kotolne rovnako pneumaticky prostredníctvom podávačov do zásobníkov popola pri miešacom centre.

Zmes popolčeka a popola s vodou (cca 27% k sušine VEP) - stabilizát bude pripravovaný v miešacom centre. Je tiež možný samostatný odber popolčeka a popola v suchom stave do autocisterien, alebo železničných vagónov Raj. Medzisilá popolčeka budú slúžiť pre akumuláciu popolčeka ako hrubej frakcie tak i jemnej frakcie.

Na prechodnú dobu potrebnú pre certifikáciu produktu (stabilizátu) bude nutné VEP ukladať ako odpad do zabezpečenej kazety v priestore bývalých akumulačných nádrží cukrovaru. Zabezpečená skládka bude zaberáť iba časť plochy v areáli staveniska vymedzenej pre ukladanie VEP. Táto plocha s rozlohou cca 5,5 ha umožní bezpečné ukladanie stabilizátu počas certifikačného procesu, ktorý je odhadnutý na 1 rok. Celková kapacita úložných priestorov pre VEP v areáli je cca 863 tis. m³, čo zodpovedá 2,1 ročnej produkcii VEP z blokov 3x240 MW. Maximálna výška 15 m a generelný sklon 1:6 zostanú zachované. K obmedzeniu prašnosti budú použité štandardné metódy zvlhčovania a prekrývanie zeminou.

Pre ukladanie VEP z prevádzky nového zdroja zabezpečuje investor aj externé úložisko VEP v lokalite cca 3 km vzdialené od areálu elektrárne, s kapacitou pre ukladanie po celú životnosť elektrárne (40 rokov) a rokuje tiež o ďalších miestach napr. Kameňolom Roškov.

Uskladnenie VEP: skladovacie silá a medzisilá

Kapacita síl popola: 2 x 1000 m³

Kapacita medzisíl popolčeka: 2 x 600 m³

Kapacita síl popolčeka: 2 x 3500 m³

Pneumatická doprava:

- lôžkový popol: kotol - hlavná trasa cca 300 m, DN 250 mm

- popolček: odlučovače - medzisilá: cca 280 m, DN 300 mm

- popolček: medzisilá - hlavné zásobníky: cca 80 m, DN 250 mm

Miešacie centrum stabilizátu:

Celkové priemerné množstvo: 200 t/hod

- z toho: sušina: 157 t/hod

- voda: 43 t/hod

- Celkové max. množstvo: 332 t/hod

- z toho: sušina: 261 t/hod

- voda: 71 t/hod

Kapacita pásovej dopravy (hadicová): 500 t/hod

TC 7 Vodné hospodárstvo a kvapalné odpady

Predmetom technologického celku je vybudovanie komplexného systému v oblastiach zásobovania vodou (čerpacia stanica vody z rieky Ondava, prírodné potrubie a vodojem surovej vody, potrubia na území elektrárne, pitný vodovod, požiarne vodovod, CHÚV), zneškodňovanie odpadových vôd (čistiaca stanica odpadových vôd, odlučovač

ropných látok, čerpacia stanica odpadových vôd, dažďová kanalizácia, splašková kanalizácia, priemyselná kanalizácia, akumulčná nádrž, poistná nádrž, výsledný kanalizačný zberač a odvedenie priemyselných odpadových vôd do recipientu) a chladiacich okruhov pre uhoľné bloky a ďalšie.

TC 8 Pomocné systémy

Pomocné systémy budú tvoriť najmä:

Vápencové hospodárstvo
Dielne a sklady
Olejové hospodárstvo
Kompresorová stanica
Hospodárstvo technických plynov
Komunikačné systémy
Poplachový systém narušenia
Spojovacie systémy stavadla
Laboratóriá
Zabezpečovacie zariadenie stavidla
Vonkajšie spojovacie potrubie ostatné
Redukčná stanica a potrubia zemného plynu
Cestná váha

TC 9 Paroplynový cyklus

Paroplynový cyklus bude z funkčného a technického hľadiska rozčlenený na:

- strojovňa,
- spaľovacia turbína,
- kotolňa,
- parná turbína,
- spojovacie potrubie,
- chladiaci okruh pre PPC,
- dieselgenerátorová stanica.

Paroplynový cyklus používa ako palivo zemný plyn, ktorý je transformovaný v technologickom procese s vysokou účinnosťou. PPC bude dosahovať tieto sumárne výkonové hodnoty (netto):

Pre +15 °C 163 MW

Pre -12 °C 185 MW

Pre +30 °C 149 MW

Vlastná spotreba vrátane chladiaceho okruhu 4,1 až 4,5 MW

Projektová životnosť 30 rokov

Účinnosť PPC brutto 49,6 %

Disponibilita 95%

Spotreba zemného plynu max. 42 000 Nm³/hod

Ročná spotreba plynu 240 mil. Nm³

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

Navrhovateľ, Československá energetická spoločnosť, a. s., Hlavná 51, Košice predložil dňa 15. 2. 2007 Ministerstvu životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) zámer „**Nový energetický zdroj Trebišov**“, na posúdenie podľa zákona. Predtým (9. 11. 2006) požiadal o upustenie od variantného riešenia, čomu MŽP SR vyhovel stanoviskom z 13. 11. 2006.

Predmetom navrhovanej činnosti situovanej v Košickom kraji, v okrese Trebišov, v priemyselnej zóne mesta Trebišov, na k. ú. Trebišov, v areáli bývalého cukrovaru je vybudovanie nového energetického zdroja na báze fluidného spaľovania a paroplynového cyklu. Zámer vypracovala Stavebná recyklačná a konzultačná a.s. Košice - Sudop Trade -Košice, v zmysle zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Technologické zariadenie je navrhnuté ako kondenzačný energetický zdroj so súhrnným nominálnym výkonom 885 MW. Inštalované budú 3 uhoľné bloky s fluidným spaľovaním s výkonom 3 x 240 MW (palivo - energetické uhlie alebo drevná štiepka - do 20% objemu) a jeden paroplynový blok s nominálnym výkonom 165 MW (palivo - zemný plyn). Odsírenie spalín bude uskutočňované priamo vo fluidnom kotli pridávaním jemne mletého, vysokopercentného vápenca. Z každého bloku budú spaliny odvádzané do samostatných odlučovačov na zachytenie popolčeka a odtiaľ do komína s výškou 200 m v prípade uhoľných kotlov a s výškou 45 m z paroplynového kotla.

MŽP SR predložilo zámer na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona všetkým zainteresovaným subjektom.

Po preštudovaní predloženého zámeru a s prihliadnutím na charakter a rozsah navrhovanej činnosti a stanoviská doručené k zámeru, MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom (Ministerstvo hospodárstva SR) povoľujúcim orgánom (mesto Trebišov) a po prerokovaní s navrhovateľom určilo (27. 4. 2007) podľa § 30 ods. 2 a ods. 3 zákona rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti.

Pre ďalšie, hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti „Nový energetický zdroj Trebišov“ sa určil okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) aj variant odporučený v predložennom zámere ako aj nasledovný rozsah hodnotenia:

a) Všeobecné podmienky

1. Vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti a jej navrhovanú lokalizáciu sa požadovalo, aby správa o hodnotení obsahovala rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 11 zákona primerane charakteru a rozsahu navrhovanej činnosti.
2. Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovil časový harmonogram, ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia.
3. Navrhovateľ mal doručiť MŽP SR, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie, 20 kompletných správ o hodnotení v listinnom vyhotovení a 1 vyhotovenie správy o hodnotení na elektronickom nosiči.

b) Špecifické požiadavky

Z pripomienok účastníkov procesu posudzovania vyplynula potreba v správe o

hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovanou činnosťou:

1. Vyhodnotiť súlad navrhovanej činnosti s koncepciou udržateľného rozvoja regiónu.
2. Zdokumentovať, či navrhovaná technológia spĺňa kritéria najlepšie dostupnej techniky.
3. Podrobne vyhodnotiť vplyv navrhovanej činnosti na pôdu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody, biotu, krajinnú štruktúru, stabilitu krajiny, scenériu krajiny a ochranu prírody v dotknutom území.
4. Posúdiť možnosti výraznejšieho zníženia emisií najmä SO₂ a NO_x z navrhovaného zdroja a rôzne alternatívy odľučovacej techniky.
5. Vyhodnotiť predpokladané množstvo emisie ťažkých kovov a dioxínov a ich vplyv na kvalitu ovzdušia.
6. Zhodnotiť možnosti na obmedzovanie emisií skleníkových plynov.
7. Upresniť lokalitu 3 km od areálu energetického zdroja na uskladnenie VEP počas 40 rokov.
8. Prehodnotiť zaradenie odpadov do skupiny 20, nakoľko nie všetky odpady uvedené v tabuľke č. 2 zámeru majú charakter komunálnych odpadov. Pri zaraďovaní odpadov dodržiavať ustanovenia vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z .z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.
9. Zvážiť aj ďalšie možnosti využitia alebo zneškodnenia odpadu produkovaného počas prevádzky ako tie, ktoré sú uvedené v zámere (napr. možnosť rekultivácie banských diel - kameňolomov v okrese). Výstavbu nového úložiska riešiť ako poslednú možnú alternatívu.
10. Prehodnotiť vypúšťanie splaškových vôd do verejnej kanalizácie.
11. Prehodnotiť celkové množstvo nebezpečných látok, ktoré sa budú nachádzať v podniku podľa § 4 zákona č. 261/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov a doložiť oznámenie o zaradení podniku spolu s hodnotením rizika najneskôr súčasne s podaním žiadosti o vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby.
12. Dôsledne zhodnotiť možné vplyvy súvisiace s umiestnením skladu minerálnych olejov v susediacej lokalite a navrhnúť účinné opatrenia, aby sa nezvýšilo riziko závažnej priemyselnej havárie.
13. Zabezpečiť vypracovanie posudku, za účelom zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na navrhované vtáčie územie SKCHVÚ037 Ondavská rovina a na genofondovo významné lokality Vodnú nádrž Trebišov a Nový Koronč.
14. Podrobne vyhodnotiť vplyv navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov najmä bývajúcich na Cukrovarskej ulici a v severnej časti mesta Trebišov.
15. Podrobnejšie zdokumentovať výstavbu nových vedení 110 kV a 400 kV, prostredníctvom ktorých bude zabezpečené vyvedenie výkonu elektrárne do prenosovej sústavy, vrátane zhodnotenia vplyvu na životné prostredie.
16. Podrobnejšie zhodnotiť problematiku možného zásobovania obyvateľstva mesta teplom z navrhovaného energetického zdroja.
17. Vykonať dôslednú analýzu všetkých ďalších pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk účastníkov procesu posudzovania, predložených k zámeru a opodstatnené

pripomienky zohľadniť v správe o hodnotení.

18. Podľa § 30 ods. 4 zákona sa navrhovateľovi určila povinnosť v spolupráci s dotknutou obcou bez zbytočného odkladu informovať vhodným spôsobom verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia.

Podľa § 30 ods. 5 mohli subjekty posudzovania zaslať k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti pripomienky do 10 dní od jeho zverejnenia na MŽP SR.

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti v zmysle určeného rozsahu a v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. vypracovala prof. Ing. Edita Virčíková, CSc. z Hutníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach v júni 2007 tak, že zohľadňovala požiadavky vyplývajúce z rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti a dňa 12. 6. 2007 bola táto predložená MŽP SR.

Súčasťou správy o hodnotení resp. v jej prílohovej časti sú vypracované aj samostatné odborné materiály (posudky, štúdie):

Zaradenie podniku do kategórie v zmysle zákona 261/2002 Z.z. - spracovateľ: Doc. Ing. Milan Oravec, PhD.

Hluková štúdia - spracovateľ: Autorizovaná skupina akustiky prostredia - Katedra environmentalistiky a riadenia procesov, Strojnícka fakulta - TU Košice

Odborný posudok - určenie minimálnej výšky komínov a imisno-prenosové posudzovanie zdroja znečisťovania ovzdušia k žiadosti o súhlas na povolenie stavby - spracovateľ: RNDr. Gabriel Szabó, CSc.

Štúdia nakladania s odpadmi - spracovateľ: RNDr. Juraj Zvarík, CSc. - BIOS

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Príslušný orgán (MŽP) bezodkladne v zmysle zákonných lehôt doručil správu o hodnotení činnosti na zaujatie stanovísk, rezortnému orgánu (MH SR), dotknutým orgánom, povoľujúcemu orgánu a dotknutej obci - mestu Trebišov. Zároveň zverejnil správu o hodnotení na internetovej stránke MŽP (www.enviroportal.sk).

Dňa 13. 6. 2007 bol navrhnutý termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti.

Ministerstvo životného prostredia SR určilo listom z 21. 6. 2007 podľa § 36 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov za spracovateľa posudku navrhovanej činnosti NEZ Trebišov - prof. Ing. Milana Majerníka, PhD., Katedra environmetalistiky a riadenia procesov, Strojnícka fakulta TU v Košiciach - zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 101/96 - OPV.

2.1 Vstup maďarskej republiky (ako dotknutej strany zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. a dohovoru ESPOO) do procesu EIA

Maďarská republika vstúpila do procesu posudzovania prvým kontaktom, listom z 5.7.2007, ktorým minister MVHaŽP MR p. Gábor Fodor oznámil ministrovi ŽP SR p. Izákovi, že chce uplatniť čl. 3 dohovoru ESPOO o posudzovaní cezhraničných vplyvov.

Dňa 16.7. 2007 bola doručená maďarskej strane odpoveď, že materiály (resp. dokumentácia) sú prekladané do maďarského jazyka a po ukončení prekladu budú zaslané. Stalo sa tak 3.8.2007, kedy bola doručená preložená a pre proces posudzovania nevyhnutná dokumentácia zaslaná. Pripomienky MR k realizácii NEZ boli oznámené mailom na MŽP SR dňa 15.10.2007. Dňa 5.11.2007 bola navrhovateľovi doručená pozvánka od MŽP SR na verejné prerokovanie v MR, na deň 15.11.2007. MŽP SR odovzdalo všetky dokumenty (správu o hodnotení, špecializované štúdie a stanovisku k SoH) maďarskej strane a dňa 15.11.2007 sa uskutočnilo Verejné prerokovanie v Sátoraljaújhely.

Dňa 3.12.2007 boli odovzdané MŽP SR a následne MR odpovede na pripomienky MR v slovenskom a anglickom jazyku. Následne 12.12.2007 sa uskutočnili v Košiciach konzultácie maďarských a slovenských zainteresovaných odborníkov s konkrétnymi závermi k stanovisku MR.

Bolo dohodnuté, že oficiálne stanovisko maďarskej strany, ako podklad k Záverečnému stanovisku bude doručené MŽP SR najneskôr do 17.12.2007.

3. Verejné prerokovanie správy o hodnotení a jeho závery

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení navrhovanej činnosti „Nový energetický zdroj Trebišov“ bolo zvolané v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. pozvánkou zo dňa 21. 6. 2007. Mesto Trebišov v spolupráci s navrhovateľom informovali verejnosť o akcii prostredníctvom úradných tabúl, infokanálu mesta Trebišov, mestským rozhlasom a internetovej stránky mesta. Konalo sa 3. 7. 2007 vo veľkej zasadačke MsÚ Trebišov, M. R. Štefánika 862, Trebišov, od 18.00 hod do neskorých nočných hodín (do polnoci), za účasti zástupcov navrhovateľa ČES, a.s., zástupcov projektanta ENERGOPROJEKT a spolupracujúcich organizácií Hutný projekt Košice, SUDOP Košice, SARIO, Reform Capitol, ďalej zástupcov Mesta Trebišov, MsÚ Trebišov, hovorcov petičného výboru a organizácie Greenpeace, zástupcov MŽP SR a riešiteľa správy o hodnotení (viď záznam z verejného prerokovania) a verejnosť v presne nezistenom počte, preplnená sála a príslahlé chodbové priestory (odhadom 600 - 800 ľudí).

Záznam z verejného prerokovania Správy o hodnotení obsahuje 34 strán textu s nesúrodou, neštandardnou štruktúrou odpovedajúcou neštandardnému až nedôstojnému priebehu verejného prerokovania (preplnená zasadacia miestnosť, neznesiteľná horúčava, dusno - bez možnosti vetrania, preplnené príslahlé chodby neumožňujúce vstup do sály ďalším záujemcom vrátane televíznych štábov atď.)

Už samotný úvodný vstup a predstavovanie účastníkov verejného prerokovania moderátorom bol prerušovaný hlasitými pokrikmi a skandovaním nesúhlasu.

Zástupca projektového tímu sa márne snažil prezentovať navrhované riešenie a po skandovaní Nechceme!, nechceme! ... to vzdal.

Ani ďalší priebeh nepripomínal štandardné prerokovanie formou otázok a odpovedí, ale pretrvávajúci odpor pripravených a zúčastnených (možno aj zmanipulovaných občanov), s invektívami na autorku správy o hodnotení, projektantov, zástupcov ministerstva a navrhovateľov.

Z pozadia týchto útokov sa dajú formulovať otázky:

- prečo sa má vôbec stavať a prečo uhoľná elektráreň,
- ako je možné proces výstavby zastaviť resp. zrušiť.

Snaha oslovených odborne odpovedať na tieto otázky bola zmarená krikom a skandovaním akonáhle neboli zásadne proti realizácii stavby resp. chceli problematiku ozrejmiť.

Následným prejavom (zrejme zástupcom petičného výboru) bolo pripomienkované nezaradenie do správy o hodnotení stanovísk Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a Obvodného úradu ŽP čo autorka správy vysvetlila, podobne ako stanovisko prof. Ing. Juraja Leška, CSc. zaslané zrejme na vyžiadanie petičného výboru (prof. Leško nepracuje odborne v oblasti ochrany ovzdušia).

K otázkam Radovana Jíleka k nedostatkom a neurčitostiam v správe o hodnotení bolo podané vysvetlenie vo väzbe na vznikajúce odpady aj hlukovú záťaž, s tým že objektívne existujú (prof. Virčíková).

Pochybnosti či bezprostredne dotknuté územie je súčasťou priemyselnej zóny alebo mestskej zástavby a z toho plynúce vplyvy na obyvateľov Cukrovarskej ulice sa po diskusiách vyjasnilo s tým, že sa jedná podľa územného plánu skutočne o priemyselnú zónu. Vplyvy na zdravie obyvateľstva budú zhodnotené samostatnou štúdiou a otázka obyvateľov postihnutej Cukrovarskej ulice bude investorom riešená v ďalšej fáze projektu.

Vystúpenie zástupcu organizácie Greenpeace (Rizman) kopírovalo ich písomné stanovisko vyhodnotené na inom mieste tohto záverečného stanoviska. Naviac bol spochybnený súlad riešenia so štátnou energetickou politikou a namietaná neúčast' zástupcov MH SR.

Vystúpenie zástupcu Slovenskej ornitologickej spoločnosti po vysvetlení autorky Správy o hodnotení vyústilo do návrhu vypracovania samostatnej účelovej štúdie v ďalšej fáze riešenia resp. procesu posudzovania.

Vystúpenie dr. Šrobára bolo v polohe spochybňovania energetickej politiky a energetickej sebestačnosti, ale najmä o obavách zo spaľovania hnedého uhlia a z toho vyplývajúcich negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov mesta Trebišov. Zástupca projektanta tieto obavy vyvrátil aj cez ekonomickú efektívnosť dovozu balastného hnedého uhlia z Novák a Prievidze.

Útok a interpelácie na prof. Virčíkovú a spracovateľa rozptylovej štúdie dr. Saba v súvislosti s emisiami a „pochybnými číslami“ bol neopodstatnený a odborne nepodložený.

Prof. Virčíková si stojí za číslami uvedenými v správe o hodnotení aj za odbornosťou dr. Szaba.

V súvislosti s nejasnosťami a neurčitosťami (p. Kolesár) boli naznačené tematické okruhy pre ďalšie riešenie (dopad zdroja na chránené vtáčie územie a zdravotný stav obyvateľstva). Obavy občanov, že už nemôžu vznášať ďalšie pripomienky resp. vyžadovať ďalšie odborné posudky a správy boli neopodstatnené. MŽP SR ich bude naďalej prijímať a bude vyžadovať, aby investor dokumentáciu doplnil.

Zástupca Tokajského združenia predniesol dôrazný protest proti realizácii stavby a v celku správne požadoval vypracovanie samostatnej štúdie o vplyve NEZ na Tokajskú vinohradnícku oblasť.

Spochybnenie procesu EIA, výberu riešiteľov, finančných náležitostí a vplyvov na zdravie obyvateľstva (p. Radomský a Ing. Domaracký) bolo zbytočné a odborne nepodložené. Ďalšie vystúpenia (p. Koščík, p. Štefanko, prečítaný list poslanca EP Ing. Bulla a iné) boli len protestmi a interpeláciami bez konkrétnych otázok s konštatovaním, že EÚ ide iným smerom ako Trebišov a požadovali nové štúdie (hlukovú) z dôvodu nejasnosti vo vypracovaní v rámci správy o hodnotení NEZ.

Spochybňovanie ochrannej resp. registrovanej známky ČES (p. Bobík) ako aj investora vo všeobecnosti nesúviselo s problematikou a bola ďalším zbytočným útokom z hľadiska odbornosti a kompetentnosti predkladaného riešenia. Potvrdil to v konečnom

dôsledku aj apel na poslancov a primátora, aby v prípade, že rozhodnutie o realizácii stavby odobrí MŽP schválil referendum.

Mnohým diskutujúcim zrejme nebolo aj napriek predchádzajúcim vysvetleniam jasné, že samotný proces EIA stavbu v žiadnom prípade nepovoľuje, ale je len jedným z podkladov pre samotné stavebné povolenie projektu. Tak to interpretoval aj poslanec Hrdlík a podporoval v tej súvislosti zbytočné ďalšie referendum.

V ďalších vystúpeniach boli spochybňované prínosy zámeru a údaje pre výstavbu elektrárne a umiestnenie skládky VEP ako aj napojenie na Slovenskú prenosovú elektrizačnú sústavu, prefinancovanie projektu, 350 vytvorených pracovných miest (len minimum z Trebišova, cca 50 - 100 pri ohrození 10 tisíc ľudí) a pod. s vyústením do otázky o rentabilnosti investície.

Otázka na riešiteľku správy v súvislosti so zložením popolčeka a možným ohrozením vôd (studne, Ondava) vyústila do odborného výkladu mechanizmu tvorby stabilizátu (Ing. Mráz) zaručujúceho, že do vôd nie sú uvoľňované nežiaduce prvky. Odpoveď diskutujúceho neuspokojila a pochybnosti zostali.

Verejné prerokovanie aj z hľadiska časového muselo byť ukončené a ako ináč prejavom poslanca pána Chovanca nie k odbornej stránke problematiky, ale k návrhu referenda pre iné využitie územia bývalého cukrovaru (zábavný park, chránená kultúrna pamiatka) nie pre elektrárňu.

Z hľadiska EIA je však zrejmé, že nech by sa predmetné územie využilo akokoľvek, vždy budú vplyvy na zložky životného prostredia (napr. vtáčie osídlenie areálu a pod.) a bude potrebné ich posúdenie aj verejné prerokovanie. Súčasný stav areálu je ďalej neudržateľný.

Celkovo je možné verejné prerokovanie správy charakterizovať ako emotívne, chaotické, fyzicky vyčerpávajúce a neodborné najmä vinou verejnosti. Odborná diskusia charakteristická pre takúto akciu sa vlastne nekonala. Neboli kladené otázky, prevládali invektívy a osočovania, v lepších prípadoch podozrenia o neobjektívnosti údajov zo správy o hodnotení.

Posúdiť verejné prerokovanie správy o hodnotení je aj z tohto pohľadu veľmi ťažké.

V zásade však jeho záver je jednoznačný:

Dotknutá obec a občania si stavbu neželajú a na verejné prerokovanie správy o hodnotení prišli ešte raz demonštrovať svoj odpor prejavovaný v petícii bez toho, aby dali investorovi a riešiteľom projektu akúkoľvek šancu zámer obhájiť odborne. To asi ťažko dokážu aj ďalšie odborné posudky, štúdie a expertízy aj keď vyzneli v prospech realizácie stavby.

3.1 Verejné prerokovanie Správy o hodnotení v MR (Sátorajjájhely)

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení navrhovanej činnosti „Nový energetický zdroj Trebišov“ sa konalo na podnet maďarskej strany a v jej réžii.

V jeho úvode moderátorka akcie p. Beáta Balogh, vedúca oddelenia štátnej správy, oblasťného riaditeľa pre ŽP predstavila účastníkov :

- ☐ zástupcov Ministerstva životného prostredia a vodného hospodárstva Maďarskej republiky,
- ☐ zástupcov MŽP SR,
- ☐ investora, odborníkov a expertov, ktorí sa podieľali na príprave dokumentácie pre NEZ.

Cieľom stretnutia bolo vyjadriť vo väzbe na dohovory ESPOO názory, maďarskej strany k zámeru na vybudovanie NEZ a rekapitulovať doteraz prevedené kroky riešenia od projektu NEZ cez aktivity v rámci ustanovení dohovoru ESPOO.

Argumentovalo sa, že Maďarská strana nemala možnosť komplexne sformulovať svoje stanoviská k investícii (až na tri individuálne stanoviská občanov zaslané v rámci pripomienkovania na Slovenku), preto oznámila MŽP SR, že sa chce zúčastniť procesu EIA.

MVH a ŽP MR požiadalo oblasťnú správu v Sátoraljaújhely, aby vystupovala ako koordinátor za maďarskú stranu a zorganizovala verejné stretnutie k úlohám procesu EIA v danom regióne. Inšpekcia ŽP vyhláškou oznámila, že preložené dokumenty sú dostupné na internete resp. zaslala dokumentáciu aj vedúcemu úradu v Sátoraljaújhely. Mesto ponúklo účasť na organizovaní stretnutia. Oznámenie bolo doručené 28 osobám v lokalite, ktoré sa cítia byť akciou NEZ dotknuté. Bolo im oznámené, že komplexná dokumentácia je dostupná na internete a na úrade a je preložená do maďarčiny.

MVH a ŽP na základe predbežných pripomienok dotknutých obcí vypracovalo predbežné stanovisko, ktoré bolo 15.10.2007 zaslané MŽP SR a zverejnené na internetovej stránke MVHaŽP MR a inšpekcie ŽP.

Verejné stretnutie sa konalo na základe vládneho nariadenia č. 148/1999, ktorým bol uverejnený dohovor ESPOO.

Zástupca, MŽP SR Ing. Oleg Havaši charakterizoval úradný postup EIA a jeho náležitosti vo väzbe na NEZ. Ubezpečil účastníkov o ústretovosti MŽP SR k pripomienkam maďarskej strany aj ustanoveniam dohovorov a maďarských legislatív s garanciou, že všetky pripomienky budú zohľadnené v Záverečnom stanovisku k posudzovanej činnosti.

Zástupca projektanta (Ing. Mráz) podal komplexné informácie o NEZ z technického hľadiska.

V prvej časti diskusie k predkladanému riešeniu vystúpili :

- ☐ p. *Miklós Dudaš* - predseda chovateľov poštových holubov - k variantnosti riešenia, aplikácii dohovoru z Kjoto a odporu maďarskej a slovenskej strany k realizácii NEZ
- ☐ p. *Bela Vágner* - podpredseda vinohradníkov TOKAJ - k dopadom NEZ na Tokajskú oblasť
- ☐ p. *Gabriela Antalová* - riaditeľka nemocnice v Sátoraljaújhely k dopadom NEZ na zdravie obyvateľstva
- ☐ p. *Maté Sabol* - s kritikou uprednostňovania technických aspektov pred environmentálnymi, problematiky zabezpečovania uhlia, VEP, dopadov na rieku Ondavu a ovzdušie a použitia starých údajov v rozptylových štúdiách. Vyslovil jasné nie pre NEZ

Na položené otázky a pripomienky vyčerpávajúco odborne reagovali prof. Virčíková, Ing. Mráz a doc. Hronský, ale následne boli iniciované doplňujúce otázky a pripomienky diskutujúcich.

S invetívou vystúpil p. Štefan Malec - poslanec Sátoraljaújhely. Argumentoval tým, že ho nezaujímajú limity EU (aj keď sú nízke) a neverí, že vláda SR bude dodržiavať dohody resp. že ich poruší ako pri Gabčíkove.

K doplňujúcim otázkam podali fundované vysvetlenie prof. Virčíková, doc. Hronský a dr. Szabo a Ing. Havaši sa ohradil proti spochybňovaniu vlády SR.

K otázkam dopadov na zdravie obyvateľstva podala podrobné informácie p. doc. Koppová - autorka špecializovanej expertnej štúdie.

S politicky motivovaným prejavom vystúpil poslanec maďarského parlamentu a starosta Sárospataku. Odpovede ho nepresvedčili a upozornil na protesty aj na slovenskej strane (napr. v Kráľovskom Chlmci).

Apeloval na ministerstvá a ich doterajšie rozhodnutia vo vzťahu k lokalizácii NEZ (palivo ďaleko, Tokaj sa produkuje len tu). Odpovede ani predchádzajúce expertízy ho nepresvedčili a požadoval „poctivé“ informácie.

P. Šipošová - obyvateľka obce, vyslovila obavy z realizácie NEZ vo vzťahu k vode a svetovému dedičstvu TOKAJ.

S emotívnym a spochybňujúcim prejavom vystúpil starosta Sátoraljaújhelyu (odkiaľ bude uhlie, aké budú kotly? Či je na Slovensku a v MR demokracia?). Vyrátal 50 protestujúcich obcí a 50-100 tisíc ľudí.

P. Szarošiová - poslankyňa Sátoraljaújhelyu vyslovila hlboké rozhorčenie nad hodnotením vplyvov na zdravie obyvateľstva. Je presvedčená, že pri významne negatívnom pozadí zdravotných vplyvov by realizácia NEZ v Trebišove spôsobila výrazné zhoršenie zdravia nielen v Trebišove a okolí, ale aj v Maďarsku.

Podobne, p. Sabo k tejto problematike hovoril o „cinických“ údajoch z hľadiska vplyvov na zdravie. Spochybnil opäť aktuálnosť vplyvov na ovzdušie a žiadal kontinuálne monitorovanie s displejmi v Sátoraljaújhelyi, ako aj modelovanie tepelného znečistenia vody v Ondave a následne v Bodrogu.

Jeden z obyvateľov Sátoraljaújhelyu poukázal na konfliktné vzťahy SR a MR v minulosti aj teraz a na jedinú spoločnú Tokajskú oblasť. Túto chcú obe strany zničiť vybudovaním NEZ v Trebišove a elektrárne v Szerenci (MR). Dožadoval sa uzatvorenia bilaterálnej zmluvy k dedičstvu TOKAJ zo zákazom investičnej výstavby. Hovoril v tej súvislosti o „nehorázných zločinoch a smetisku dejín“.

Ďalší občan - obyvateľ obce, spochybnil dokumentáciu k NEZ ako celok a neverí dodatočným štúdiám, v ktorých je v Trebišove všetko v poriadku a problémy končia na hranici. Žiadal umiestniť NEZ k zdrojom uhlia, resp. do sídla povoľujúcich orgánov, čo zrejme nie je potrebné komentovať.

Prof. Virčíková podrobne vysvetlila dôkazy k ťažkým kovom (ktoré mimochodom uhlie neobsahuje) a ich vplyvom na obojživelníky ako aj k dioxinom a bola otvorená odbornej diskusii k Správe ako celku, čo je s „laickou“ verejnosťou ťažké.

Ing. Mráz ubezpečil prítomných o tom, že vplyvy NEZ budú kontinuálne monitorované (povinnosť na Slovensku a v ČR už 10 rokov) čo platí aj pre vody.

Doc. Hronský - upozornil, že TOKAJ chráni aj zákony a európske dohovory a jeho kolektívom pripravená expertíza (vinárska) poskytuje aj v tomto duchu objektívne a nespochybniteľné údaje a závery.

Ďalšie tri príspevky od občanov do diskusie boli orientované na výšku komínov a spôsob jeho určenia s ironickou provokáciou, či bude uhlie dovážané z Černobíľa. Odpovede dr. Szaba a Ing. Mráza vyústili do nepochopenia a záverečnej - netlmočenej hádky - bez komentára.

Z verejného prerokovania bol vyhotovený videozáznam s maďarským a slovenským tlmočeným komentárom. Ten je k dispozícii na OHPV MŽP SR.

Celkovo je možné hodnotiť verejné prerokovanie ako pokojné a procesne správne. Na dotazy a pripomienky zúčastnených boli podané odborne vyčerpávajúce odpovede, ktoré aj napriek tomu neuspokojili verejnosť.

Na cca 4 hodinovom verejnom prerokovaní sa zúčastnilo do 80 ľudí (ku koncu len cca 30), čo nemôže byť považované v žiadnom prípade za „širokú verejnosť“.

3.2 Konzultácie podľa paragrafu § 47 článku 2) zákona číslo 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa Dohovoru ESPOO, článok 5, uskutočnené v Košiciach dňa 12. decembra 2007

Záznam z konzultácii

Účast': podľa pripojeného zoznamu

Ing. Oleg Havasi, riaditeľ Odboru hodnotenia a posudzovania vplyvov na životné prostredie Ministerstva životného prostredia Slovenskej Republiky privítal účastníkov, predstaviteľov Maďarskej strany:

1. Mr. Balázs Horváth - riaditeľ delegácie
2. Dr. Bálint Dobi - environmentálne zdravie
3. Ms. Anna Radnai - EIA
4. Ms. Katalin Kulcsárné Garancsy - EIA
5. Ms. Gabriella Kun - kvalita ovzdušia a emisie škodlivín
6. Mr. Béla Tóth - kvalita ovzdušia a emisie škodlivín
7. Dr. Györgyi Baranka - meteorológia
8. Mr. Ferenc Vukovich - ochrana prírody
9. Ms. Eleonóra Hojdákné Kovács - kvalita vody
10. Dr. Ernő Péter Botos - znalec vína
11. Mr. Csaba Sógor - ochrana kultúrnych pozostalostí
12. Mr. Pál Benyo - prekladateľ

Slovenská strana:

1. Mr. Oleg Havasi - riaditeľ delegácie
2. Mr. Marián Vagač - EIA
3. Mr. Peter Solčanský - kvalita ovzdušia a emisie škodlivín
4. Mr. Milan Chlebák - predstaviteľ investora
5. Mr. Pavel Mráz - hlavný projektový manažér
6. Prof. Edita Virčíková - odborník/znalec
7. Prof. Ondrej Hronec - odborník/znalec
8. Doc. Štefan Hronský - odborník/znalec
9. Doc. Gabriel Szabó - odborník/znalec

Obe delegácie sa dohodli na nasledovnej agende :

1. Diskusia o kľúčových cezhraničných problémoch:

- znečistenie ovzdušia
- meteorologické modelovanie
- znečistenie vody
- vplyv na rast hrozna v Maďarsko - Tokajskom regióne
- environmentálne zdravie

- iné

Maďarskí znalci v krátkosti odprezentovali hlavné obavy Maďarskej strany. Nasledovali odpovede slovenských znalcov a diskusia.

2. Diskusia o ďalších procesných krokoch:

Predstavitelia maďarského a slovenského ministerstva diskutovali o téme.

3. Príprava návrhov:

Obidve strany sa dohodli na príprave návrhov v Anglickom jazyku.

Priebeh konzultácie:

Konzultácia bola otvorená pánom Oleg Havasi, riaditeľom Odboru hodnotenia a posudzovania vplyvov na životné prostredie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Pán Havasi taktiež privítal predstaviteľov konzultácie a informoval o tom, že návrhy maďarskej delegácie boli akceptované. Úvod do konzultácie bol pripravený pánom Balázs Horváthom z maďarskej delegácie.

Počas konzultácie boli položené otázky zo strany predstaviteľov Maďarskej republiky, ktoré sa týkali predpokladaného vplyvu na životné prostredie v Maďarsku, a ktoré by mohli byť spôsobené navrhovanou prevádzkou Nového energetického zdroja v Trebišove.

Otázky predstaviteľov Maďarskej republiky boli zodpovedané a vysvetlené spracovateľmi správy o hodnotení a o štúdiách vplyvu na individuálne environmentálne komponenty, ktoré boli vypracované na základe vyjadrení a pripomienok počas procesu hodnotenia a počas verejného prerokovania v Trebišove. Počas konzultácií Slovenskí znalci a predstavitelia navrhovateľov vysvetlili všetky pripomienky a otázky, predložené predstaviteľmi maďarskej delegácie. Počas diskusie o problémoch znečistenia ovzdušia a meteorológie, znečistenia vody a vplyvov na vinohrad, boli slovenskí znalci požiadaní o poskytnutie viacerých podrobností. Počas diskusie o kľúčových cezhraničných problémoch sa prediskutovali aj ostatné problémy súvisiace s navrhovanou činnosťou.

Počas konzultácie, na úrovni ministerstiev, pán Havasi zhodnotil kroky prebiehajúceho procesu EIA navrhovanej činnosti Nový Energetický zdroj Trebišov podľa zákona číslo 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a kroky, ktoré Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky zrealizovalo v rámci cezhraničných hodnotení navrhovanej činnosti podľa zákona a podľa ESPOO Dohovoru. Bolo zdôraznené, že podľa zákona v Slovenskej republike je proces posudzovania vykonaný pred procesom povolenia podľa osobitných predpisov. Proces je ukončený vydaním záverečného stanoviska, ktorý má charakter odporúčania. Povoľujúci orgán nemôže povoliť prevádzku bez záverečného stanoviska. Delegácie oboch strán súhlasili, že spolupráca medzi Slovenskom a Maďarskom vo všetkých prediskutovaných oblastiach bude v budúcnosti úspešná.

Na základe diskusie o pripomienkach predstaviteľov Maďarskej republiky k navrhovanej prevádzke a na základe vysvetlenia kontroverzných (polemických) otázok pošlú svoje vyjadrenie (pravdepodobne do 17. decembra) a revidované pripomienky (do

týždňa, ak je to možné). Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podmieni vydanie odporúčajúceho záverečného stanoviska splnením nasledovných požiadaviek a podmienok:

Kontinuálne monitorovanie emisií škodlivín.

Kontinuálne monitorovanie vypustených odpadových vôd a splnenie limitov zvyšného znečistenia v odpadových vodách vypustených zo zariadení.

Zrealizovať úradne schválené meranie emisií pevných znečisťujúcich látok počas skúšobnej prevádzky a merať efektívnosť všetkých filtračných zariadení na zachytenie pevných znečisťujúcich látok.

Zabezpečiť doplnenie už realizovaného geologického prieskumu pre overenie podmienok zakladania hlavných objektov stavby aj o preverenie možnej (v ekologickom audite signalizovanej) kontaminácie horninového podložia budúceho staveniska.

Zodpovedne riešiť nevyhnutné technické protipovodňové opatrenia, ktoré zabezpečia bezpečnosť výstavby a prevádzky NEZ .

Vypracovanie plánov nehôd pre prevádzkové alebo prírodné extraordinárne situácie na zminimalizovanie nebezpečenstva ohrozujúce zdravie verejnosti (zamestnancov a všetkých obyvateľov) a prírodných zložiek.

Optimalizácia procesov spaľovania už v návrhu a v riešení budovania.

Počas prevádzky použiť maximalne optimálne vzdialenosti pri regulačnom dosahu.

Monitorovať spaľovanie neustálym meraním.

Rešpektovať medzinárodné smernice Európskej Únie s ohľadom na ochranu ovzdušia a ľudského zdravia pred základnými znečisťujúcimi látkami, pre ktoré existujú emisné limity (SO₂, NO_x, CO, lietajúci prach, TOC, pevné znečisťujúce látky).

Zníženie síry v kotloch pri spaľovaní vo fluidných kotloch. Stupeň zachytenia síry v prídavku vápenca do fluidnej vrstvy sa zlepšuje s rastom prebytku vápenca. Preto vysoké zníženie síry zároveň vyžaduje zvýšené využitie vápenca.

Vypracovať environmentálny plán manažmentu (riziká, prevencia, ochranné opatrenia pri nehodách pri zaobchádzaní s nebezpečným odpadom, návrh krokov možných rekonštrukcií výsledných poškodení).

Vypracovať plán preventívnych opatrení proti úniku nebezpečných substancií do podzemia.

Sledovať zloženie vyprodukovaného odpadu a porovnať ho s pôvodnými plánmi a ak je to možné, tak upraviť navrhované a použité riešenie.

Predtým než sa začne používať zdroj v permanentnej prevádzke je potrebné vykonať meranie emisií znečisťujúcich látok z technologických a energetických komínov. V prípade, že počas merania bude zistené, že emisné limity znečisťujúcich látok sú prekročené, je potrebné vykonať zodpovedné opatrenia.

Overiť splnenie imisných limitov znečisťujúcich látok vo voľnom ovzduší v Trebišove vykonaním merania koncentrácií znečisťujúcich látok.

Oprávneným meraním preukázať dodržanie emisných limitov a množstiev emisií znečisťujúcich látok podľa ustanovení Vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z.z., následne realizovať kontinuálne merania emisií.

Aplikovať navrhované BAT technológie na minimalizovanie fugitívnych emisií z plošných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Zrealizovať systém monitorovania environmentálnych a zdravotných indikátorov,

ktoré umožnia zhodnotenie vplyvu rizikových environmentálnych faktorov na lokálnej úrovni.

V rámci prevádzky NES je potrebné vykonať monitorovanie rizikových prvkov v ovzduší, v pôde, v hrozne a víne a podľa výsledkov monitorovania vykonať opatrenia pre možnú elimináciu nežiaducich vplyvov.

Po zmene existujúcich pomerov v záujmovom území vyhodnotiť dodržiavanie emisných akustických veličín a stav technickej seizmicity v záujmovom území.

V rámci skúšobnej prevádzky zabezpečiť prvé oprávnené meranie na preukázanie dodržania určeného emisného limitu a množstiev emisií znečisťujúcich látok podľa ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z. z.

Vykonať následné emisné monitorovanie počas prevádzky.

Účastníci sa dohodli, že nie sú potrebné ďalšie konzultácie týkajúce sa navrhovanej prevádzky počas konania EIA. Pán Balázs Horváth poznamenal, že ak sa uskotoční IPPC konanie, Maďarská strana bude zvažovať účasť na tomto konaní podľa relevantných EU smerníc.

Ministerstvo životného prostredia Maďarskej republiky požiadalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, aby im zaslalo dokumenty, týkajúce sa Trebišovskej elektrárne.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Obec Čerhov - „Protest proti umiestneniu NEZ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov“ (list č. 222/2007 z 11.7.2007), nakoľko sú presvedčení o tom, že vážne ohrozí ŽP, bude mať negatívny vplyv na zdravie obyvateľov, pestovanie rastlín, vinárstvo a celkovú krajinnú štruktúru.

Tieto obavy vychádzajú z doterajšieho všeobecne prijímaného vnímania elektrární ako vážneho znečisťovateľa ŽP a nie sú podložené odbornými argumentmi a minimalizovanými vplyvmi využitím BAT technológií.

Z hľadiska laického je možné obavy obce akceptovať. Postavenie tepelnej elektrárne v žiadnom prípade nezlepší podmienky pre pestovanie rastlín, vinárstvo ani neprispieje k zlepšeniu zdravia, ale je environmentálne prijateľné ako to potvrdila špecializovaná štúdia.

Obec Horovce - „Stanovisko občanov obce Horovce“ z 12.7.2007. občania podporujú petíciu o nesúhlase výstavby nakoľko by ohrozovala ovzdušie, spodné vody, zdravie občanov aj riekú Ondavu.

Stanovisko opäť nevychádza z odborných analýz, ale ohrozenie je aktuálne a bude vždy bez ohľadu na miesto lokalizácie NEZ. Dodatočné štúdie nepotvrdili obavy občanov.

Obec Veľká Bara - „Protest proti umiestneniu NEZ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov“ (list č. 236/2007 z 11.7.2007). Obec argumentuje podobne ako obec Čerhov vážnym ohrozením ŽP a negatívnym vplyvom na zdravie obyvateľov, pestovanie rastlín, vinárstvo a celkovú krajinnú štruktúru. Bez odborného podloženia o zvýšení negatívnych vplyvov v oblasti je to opäť diskutabilné. Špecializovaná štúdia nepotvrdila obavy občanov.

Obec Zemplínske Hradište - „Otvorený list“ p. Ing. Huskovej č. 280/2007 zo dňa 9.7.2007. OZ vyjadrilo rozhodný nesúhlas so zámerom výstavby NEZ nakoľko výrazne zhorší ŽP obyvateľov a ohrozí najväčšie hniezdisko a biotopy bociana bieleho na Slovensku.

Výstavbu NEZ považujú v súčasnej dobe za neprípustnú resp. „Sabotujúcu snahu EÚ o zníženie skleníkových plynov a ďalších emisií“.

Otvorený list je doplnený osobným vyjadrením starostu obce, že prvoradá je zdravie obyvateľov, a nie znižovanie nezamestnanosti a ak je stavba výhodná, prečo ju nerealizujú v západoslovenskom alebo stredoslovenskom kraji. Svoje stanovisko dopĺňa všeobecnými úvahami o škodlivosti oxidov uhlíka, dusíka a síry.

Argumenty o ohrození bocianov sú na mieste a v rámci pripravenej štúdie o vtáčom území sa však nepotvrdili.

Obec Slovenské Nové Mesto - „Protest proti umiestneniu NEZ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov“ (list č. 392/2007 z 11.7.2007) je vlastne argumentmi kópiou listu obce Bara. Všeobecne formulované obavy sú zakončené protestom a žiadosťou o zamietnutie návrhu v plnej miere.

Obec Borša - „Protest proti umiestneniu NEZ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov“ (list č. 178/2007 z 11.7.2007). nesúhlas vychádza z presvedčenia o vážnom ohrození ŽP, negatívnom vplyve na zdravie obyvateľstva obce a okolia, na pestovanie rastlín, vinárstvo a celkovú krajinnú štruktúru. Stanovisko je v zásade kópiou stanovísk predchádzajúcich obcí bez podloženia odbornými argumentmi a špecializované štúdie ho nepotvrdili.

Obec Veľaty - „Nesúhlasné stanovisko obce k výstavbe tepelnej elektrárne Trebišov“, nakoľko výsledky rozptylových štúdií vnímajú občania ako možné zhoršenie ŽP s negatívnymi vplyvmi na zdravie občanov aj v súvislosti s vplyvmi neďalekej EVO Vojany (20 km).

Vo väzbe na rozptylové podmienky a prevládajúce vetry je však synergia vplyvov NEZ a EVO nepravdepodobná.

Obec Nový Ruskov - „Žiadosť“ OZ zo dňa 4.7.2007 o zastavenie krokov smerujúcich k výstavbe NEZ, nakoľko zámer veľmi negatívne ovplyvní stav ŽP v obci nachádzajúcej sa 4 km západným smerom.

Obavy nie sú odborne podložené, ale samozrejme realizácia stavby životné prostredie obce nezlepší. Otázne je, či minimálna ujma na kvalite zložiek ŽP nebude vysoko kompenzovaná sociálno-ekonomickými efektmi z realizácie.

Obec Hraň - „Nesúhlasné stanovisko obce Hraň k výstavbe tepelnej elektrárne Trebišov“ č.j. 311/2007 zo dňa 3.7.2007. Podobne ako obec Veľaty aj Hraň vníma realizáciu ako možnosť zhoršenia ŽP so značným vplyvom na zdravie občanov aj v kontexte s tepelnou elektrárnou Vojany. Vplyvy na zdravie podľa špecializovanej štúdie nebudú tak dramatické ako sa obec obáva.

Obec Malá Trňa - „Stanovisko k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti - Nový energetický zdroj Trebišov“ č.j. 2002/2007, zo dňa 4.7.2007, uvádza, že výstavbou „NEZ

Trebišov“ a jeho prevádzkou dôjde k negatívnym vplyvom na pestovanie viniča vo vinohradníckej oblasti, ktorá má byť zapísaná do svetového zoznamu historického a kultúrneho dedičstva UNESCO, čo bude mať následne dopad aj na rozvoj vidieckej turistiky.

Často aj na iných miestach deklarované obavy z vplyvov na Tokajskú vinohradnícku oblasť bude nevyhnutne potvrdiť resp. vyvrátiť samostatnou odbornou štúdiou aj vo väzbe na EVO Vojany a možné negatívne synergické efekty. Odborná štúdia nepotvrdila vážne dopady na pestovanie viniča a produkciu vína.

Mesto Trebišov - „Zaslanie správy o hodnotení „Nový energetický zdroj Trebišov“ - stanovisko“, list 4831/07 zo dňa 13.7.2007. So správou o hodnotení navrhovanej činnosti „Nový energetický zdroj Trebišov“ ako aj s umiestnením stavby v predmetnej lokalite nesúhlasí nakoľko:

- Nie je jasné umiestnenie skládky VEP,
- Nevhodné riešenie odpadových vôd a čerpanie z Ondavy a Trnávky,
- Hluková a rozptylová štúdia nie je konkrétna a vecná,
- Absencia posúdenia vtáčieho územia v lokalite,
- Nejasné množstvá emisií a imisií z prevádzkovania,
- Chýbajúce posúdenie vplyvov NEZ na zdravotný stav obyvateľstva,
- Chýbajúce stanovisko mesta zo dňa 28.3.2007 o rozpore s územným plánom mesta,
- Neriešené dopady na Tokajskú oblasť,
- Nezhodnotený vplyv na domy na Cukrovarskej ulici.

Drvivá väčšina pripomienok bola navrhovateľom akceptovaná a zadal vypracovanie samostatných odborných štúdií k jednotlivým problémovým okruhom - čo bolo aj vo väzbe na stanoviská ostatných obcí veľmi správne.

Združenie obcí (10) Tokajského regiónu so sídlom v Čerhove - „Protest proti umiestneniu NEZ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov“ č. 22/2007 zo dňa 12.7.2007 z dôvodu vážneho ohrozenia ŽP, negatívneho vplyvu na zdravie obyvateľov, na pestovanie rastlín, vinárstvo a celkovú krajinnú štruktúru ročnou produkciou niekoľko miliónov ton popoľčka, popola, prachu a pod. najmä na Tokajskú vinohradnícku oblasť.

Stanovisko kopíruje predchádzajúce stanoviská jednotlivých obcí aj mesta Trebišov a vypracovanie samostatnej štúdie nepotvrdilo likvidačný vplyv na Tokajskú vinohradnícku oblasť.

Obec Milhostov - mestská časť Trebišov - „Stanovisko zo dňa 16.7.2007 s vyjadrením nesúhlasného postoja, nakoľko:

- Vo väzbe na vzdialenosť areálu od NEZ sa radikálne zhoršia životné podmienky,
- Prehradením rieky Trnávky stúpne spodná voda,
- Búrková činnosť z juhu ohrozuje obec,
- Možná synergia vplyvov s vplyvmi od severu z Bukózy Vranov,
- Nejasné odškodnenie zdravia, domov, majetku,

Lokalita skládky odpadov z NEZ v chotári obce Vojčice je najkratšou cestou prístupná práve cez obec Milhostov, čo hlukom a vibráciami od automobilovej dopravy naruší životné prostredie a pohodu života obyvateľov.

Ak akceptujeme v zmysle rozptylových štúdií obavy predchádzajúcich obcí, potom je bez hlbších odborných analýz jasné, že nemôžu byť také isté aj pre Milhostov. Podmáčanie domov vysokou podzemnou vodou z prehradenia rieky Trnávky je nepravdepodobne resp. podzemná voda sa prehradením nezvýši. Vplyvy Bukózy Vranov vo väzbe na vzdialenosť aj aktuálny stav výroby sú tiež nereálne.

Petícia občanov proti umiestneniu „Nového energetického zdroja Trebišov (NEZ)“ v katastrálnom území obcí Trebišov a Milhostov - postúpenie - 4651-1/2007 KPV OSV/P-15/OPS - zo 4.7.2007 Petícia adresovaná predsedovi vlády SR Robertovi Ficovi obsahujúca 336 petičných hárkov s podpismi 6776 občanov, ktorá bola následne postúpená Kancelárii ministerstva ŽP vyjadruje jednoznačný nesúhlas k návrhu umiestnenia NEZ z nasledovných dôvodov:

- Umiestnenie v severnej časti mesta na náveternej strane prevládajúcich severných vetrov,

- V tesnej blízkosti sa nachádza obytná zóna,

- Negatívny vplyv na zdravie v dôsledku zvýšenia hladín hluku,

- Negatívne dopady z emisií znečisťujúcich látok,

- Možné emisie pachových látok,

- Zvýšenie prašnosti,

- Možné problémy pri zahorení skládky uhlia,

- Možné ohrozenie kvality vôd,

- Významný a nevylučiteľný vplyv prevádzky NEZ na vznik priemyselných havárií,

- Trvalá a významná zmena scenérie mesta a krajiny,

- Nesúlad s platným územným plánom mesta Trebišov,

ktoré sa opierajú o citovanie problematických resp. nejasných okruhov zo Správy o hodnotení, dopĺňajúcich štúdií a stanovísk.

Treba podotknúť, že k väčšine uvedených dôvodov sa má na základe požiadavky MŽP vyjadriť navrhovateľ aj formou samostatných odborných štúdií. Tieto obavy občanov nepotvrdili (ale ťažko uspokojili).

Stanoviská združení a firiem

Tokajské združenie Malá Trňa - „Pripomienka k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti Nový energetický zdroj Trebišov“ požaduje prehodnotiť vplyv výstavby a prevádzky NEZ na pestovanie viniča, výrobu vína a rozvoj vidieckej turistiky v danej oblasti a pri jej akceptácii medzi svetovými uznávanými vinohradníckymi oblasťami.

Pripomienka je v súlade so stanoviskami jednotlivých obcí ale samostatná štúdia ju nepotvrdila.

Slovenská ornitologická spoločnosť / Bird Life Slovensko - „Stanovisko SOS/Bird Life Slovensko k zámeru výstavby NEZ“ považuje zámer za „hazard s ľudským zdravím“ a navrhuje orientáciu na obnoviteľné energetické zdroje.

Poukazuje na negatívne dopady výstavby na biotu, konkrétne na migrujúce vtáctvo a polemizuje s tvrdeniami v štúdiu, že stavba výraznejšie nenaruší súčasnú biotickú kvalitu a scenériu. V areáli bývalého cukrovaru sa podľa ich informácií preukázal v rokoch 1990 - 2007 výskyt minimálne 104 chránených vtáčích druhov (z toho 32 druhov priamo hniezdi). Sú z nich uvedené chránené vtáacie druhy zaradené do

kategórie ohrozených druhov v Európe (celkom 21).

Nakoľko uvádzané údaje sú čerpané z dlhoročných ornitologických pozorovaní renomovaných autorov, bolo nevyhnutné ich overiť resp. aktualizovať samostatnou ornitologickou štúdiou. Tá potvrdila v súvislosti s NATURA 2000 vážne ohrozenie vtáčieho osídlenia v lokalitách Nový Koronč a Vodná nádrž Trebišov (úložisko VEP), ale v prípade vybudovania novej náhradnej lokality príbuzného biotopu výstavbu NEZ pripúšťa.

Greenpeace - „Pripomienky organizácie Greenpeace v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie - Nový energetický zdroj Trebišov (EIA)“ sa orientujú na:

Vysoké emisie oxidu uhličitého (10% celkových emisií na Slovensku, čo je rozpor s oficiálnou politikou SR a energetickou politikou EÚ).

Dopady vysokých emisií oxidu uhličitého na ekonomiku projektu (potreba zapojenia sa do európskej schémy obchodovania s povolenkami a znevýhodnenie v tejto súvislosti pozície Slovenska).

Emisie ďalších škodlivín (oxidov síry, dusíka, uhlíka a popolčeka) a ich viacnásobné zvýšenie.

Ostatné dopady na životné prostredie (záber pôdy pre skladovanie VEP a jej rozmery, zvýšenie hlučnosti, nezohľadnená potreba výstavby vedenia vysokého napätia).

Dopady na vodné toky a zásobovanie pitnou vodou (chýba vyhodnotenie dopadov na kvalitu vody v rieke Ondava, chybné vyčíslenie odberu pitnej vody a z toho vyplývajúci jej deficit pre Mesto Trebišov).

Odpady (chýba najmä problematika nakladania s nebezpečným odpadom).

Dopady projektu na faunu a flóru (lokalita je hniezdiskom a migračnou trasou desiatok druhov vtákov).

S pripomienkami navrhovateľ súhlasil v plnej miere a riešil ich samostatnými štúdiami. Odporúčanie Greenpeace na navýšenie výkonu paroplynového zdroja je samozrejme správne, ale zrejme nekorešponduje s orientáciou zámeru navrhovateľa.

Lama s.r.o. Trebišov - „Uhľová elektrárňa v Trebišove“ - stanovisko zo 16.7.2007, požaduje vypracovanie štúdie v sociálnej oblasti a oblasti dopadu na štruktúru obyvateľstva a ďalší demografický vývoj. Výstavbu elektrárne spája s možným odchodom zamestnancov firmy.

Obavy firmy je možné považovať za málo opodstatnené, podobne ako katastrofické „vyľudňovanie Trebišova“ vo všeobecnosti.

Tokaj & co. s.r.o. Malá Trňa - „Vyjadrenie nesúhlasu“ z 10.7.2007 z dôvodu vážneho ohrozenia pestovania jedinečného Tokajského hrozna.

Požiadavku na vypracovanie hodnotiacej štúdie o pôsobení vplyvov elektrárne na vinohradnícku oblasť Tokaj (vrátane Maďarska) a na zdravie obyvateľstva považujem za opodstatnenú a potrebnú a riešiť ju špecializovanou štúdiou, ktorá vyznela v prospech výstavby NEZ resp. nepotvrdila obavy združenia Tokaj.

Vinohradnícke združenie Malá Trňa - „Stanovisko k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti Nový energetický zdroj Trebišov“ z 3.7.2007 - zásadný nesúhlas z

dôvodu znečisťovania ovzdušia a následného zníženia kvality poľnohospodárskej pôdy (acidifikačné procesy) a nevylúčených negatívnych vplyvov na genofond a biotu. Tým budú dotknuté záujmy Vinohradníckeho združenia. Podobne ako v predchádzajúcich prípadoch boli tieto obavy vyvrátené odbornou štúdiou.

Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora Trebišov - „Stanovisko RPPK Trebišov k umiestneniu a výstavbe tepelnej elektrárne na území mesta Trebišov“ - zásadný nesúhlas s lokalizáciou a výstavbou elektrárne z dôvodu obáv, že výstavba v okrese, ktorý je výhradne poľnohospodársky bude mať negatívny vplyv nielen na rastlinnú a živočíšnu výrobu, ale aj na kvalitu produktov vyrábaných pre ľudskú výživu.

Obavy nie sú odborne podložené a úplne a nepotvrdila ich ani pripravovaná odborná štúdia resp. dodatočne spracovaný odborný posudok.

Univerzita veterinárneho lekárstva v Košiciach - „Stanovisko k výstavbe tepelnej elektrárne na území mesta Trebišov“ je opakovaným stanoviskom prof. Cibereho ku katastrofálnym následkom výstavby na Tokajskú vinohradnícku oblasť, pôdu najvyššej bonity na Slovensku, mokrade medzinárodného významu (Latorica, Tajba) a endemické druhy fauny a flóry.

Požiadavka na vypracovanie dopadovej štúdie na okolitú faunu a flóru „zahraničnými a domácimi odborníkmi“ je prehnaná a neodôvodnene spochybňujúca odborníkov zabezpečujúcich proces EIA pripravovanej stavby.

Regionálna implementačná agentúra Trebišov - „Stanovisko k činnosti Nový energetický zdroj Trebišov“ zo dňa 17.7.2007 upozorňuje na stanovisko Mesta o nesúlade s platným územným plánom mesta a skutočnosť, že správa o hodnotení sa nevysporiadala so špecifickými požiadavkami definovanými pri určenom rozsahu hodnotenia (konkrétne č. 3, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17).

Ďalej, že správa obsahuje „významné“ nie „okrajové“ nedostatky a neurčitosti, nesprávne sa v nej uvádza, že rieka Ondava je bezproblémovým zdrojom (opak je pravdou) a významne budú prekročené aj hladiny hlukovej záťaže.

Celkovo považujú správu o hodnotení za „neobjektívnu“ (s čím nie je možné súhlasiť) a v spojení so zistenými negatívnymi dopadmi na životné prostredie a verejné zdravie nesúhlasia s realizáciou činnosti.

Združenie pestovateľov a malovýrobcov tokajských vín Slovenska - „Zaslanie stanoviska k lokalizácii „Nového energetického zdroja Trebišov“ veľmi dôrazne upozorňuje, že realizáciou stavby na sever od vinohradov bude ohrozené historické dedičstvo Slovenska.

Požadujú chýbajúce posúdenie vplyvov na životné prostredie v lokalitách Tokajskej oblasti Slovenska a vplyvov na zdravotný stav obyvateľov tejto oblasti.

Požiadavky boli akceptované vypracovaním samostatných odborných štúdií resp. expertíz, ktoré obavy Združenia pestovateľov nepotvrdili.

Stanoviská fyzických osôb

Celkom 88 individuálnych stanovísk resp. jednoznačných protestov občanov je možné rozdeliť do nasledovných kategórií:

1. Nesúhlas s umiestnením a realizáciou NEZ vyplývajúci z obáv o zhoršenie zdravotného stavu, vyludňovania mesta, narušenie pohody života, znečistenia zložiek ŽP vo všeobecnosti a pod. - bez odbornej argumentácie (celkom 37 stanovísk).

Je zrejmé, že tieto obavy vychádzajú z v minulosti všeobecne prijímaného názoru o škodlivosti tepelných elektrární a ich autori nepoznajú predkladané riešenie resp. neboli oboznámení ani so správou o hodnotení (verejné prerokovanie správy žiaľ túto úlohu nesplnilo) najmä vinou prístupu verejnosti.

2. Protesty od občanov Maďarskej republiky (celkom 3, veľmi podobné) adresované ministrovi ŽP SR (Jaroslavovi Izákovi) a v slovenskom jazyku - boli zrejme pripravené petičným výborom na Slovensku (súdiac aj podľa ich štylizácie a poskytovaných informácií). Na proteste trvajú aj v prípade, že budú dodržané emisné limity EÚ. Tým samozrejme nespochybňujeme právo občanov MR na stanovisko v rámci procesu EIA. Otázkou však je, či ide skutočne o ich stanovisko alebo priateľskú výpomoc aktivistom petície na Slovensku.
3. Protesty s pokusom o odbornú argumentáciu (celkom 46) z toho 30 nesúhlasných stanovísk vychádza z uvedenia základných parametrov NEZ a je navlas rovnakých (kópie) s názorom, že tepelná elektrárňa bude mať „likvidačný vplyv na ŽP celého regiónu a jeho obyvateľstvo“ s čím samozrejme nie je možné súhlasiť. Tieto protesty je možné chápať ako výsledok resp. zopakovanie petičných aktivít a ich autori zrejme nepoznajú riešenie ako také, ale sú presvedčení o jeho likvidačnom vplyve.

Ďalších 16 vyjadrení nesúhlasu resp. protestných listov apeluje na „zdravý rozum“ a je kategoricky proti z dôvodu:

- neúnosného hluku celej technológie vrátane logistiky,
- prašnosti, ktorá bude ohrozovať celé mesto (skládky popola a paliva),
- zápachu,
- zhoršenia kvality podzemnej vody,
- devastácie okolia a biotopov fauny a flóry,
- emisií dusíka a síry

Bez jasnejšieho kvantitatívneho resp. kvalitatívneho podloženia zhodnotenia.

Opäť je možné konštatovať, že obyvatelia nepoznajú skutočné environmentálne vplyvy z využitia najnovších technológií (BAT) a sú presvedčení o neprijateľnosti predkladaného riešenia vychádzajúc zo všeobecne negatívneho vnímania tepelných elektrární z minulosti.

Stanoviská dotknutých orgánov

1. **Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Trebišove** - „**Žiadosť**“ o písomné stanovisko k správe o hodnotení - odpoveď“ (č. p. 4255/07-3.4 zo dňa 14.6.2007)

K riešenej stavbe aj k správe o hodnotení nezaujíma odborné stanovisko, nakoľko problematika nespadá do ich kompetencií.

Pripojenú projektovú dokumentáciu protipožiarnej bezpečnosti pre územné

konanie k NEZ odstúpili pre ďalšie schvaľovanie Krajskému riaditeľstvu HaZZ v Košiciach.

Vychádzajúc z uvedeného stanovisko na tomto mieste nebolo hodnotené.

- 2. Úrad Košického samosprávneho kraja** - „Zaslanie Správy o hodnotení zámeru Nový energetický zdroj Trebišov - stanovisko“ (1225/2007 - RU 15/18491 z 3.7.2007) nesúhlasí s realizáciou stavby a navrhuje nulový variant najmä z týchto dôvodov:

viacnásobné prekračovanie emisií oxidov uhlíka, síry a dusíka a vplyv na ŽP susedného štátu (MR),

nedoriešené uloženie tzv. vedľajších energetických produktov,

problémy s odoberanými chladiacimi vodami z rieky Ondavy vo väzbe na ich následné vypúšťanie z Domaše,

vytvorenie 300 pracovných miest pri vysokej záťaži ŽP prestáva byť pre región rozhodujúce,

navrhovaná prevádzka nie je v súlade s Návrhom energetickej politiky SR a nenadväzuje ani na iné strategické dokumenty z energetickej oblasti.

So stanoviskami je možné polemizovať resp. sú odborne málo podložené.

- 3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove** - „Správa o hodnotení navrhovanej činnosti Nový energetický zdroj Trebišov - stanovisko“ (A/2007/1236/HŽP z 3.7.2007), konštatuje, že v správe o hodnotení navrhovanej činnosti sa podrobne hodnotí a dokumentuje navrhovaná činnosť a jej vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie ľudí v dotknutej oblasti.

V rámci pripomienok k správe sa požaduje dokumentáciu pre územné konanie doplniť v správe chýbajúcimi okruhmi, a to:

podrobnejšou hlukovou štúdiou a garantovaním prípustných hladín v súlade s platnou legislatívou, vrátane zvýšenej frekvencie dopravy,

v časti Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy predložiť dopadovú štúdiu vplyvov NEZ na zdravie obyvateľov, na jednotlivé zložky ŽP a kvalitu bývania v dotknutej oblasti,

návrhy riešenia vplyvov NEZ na zdravie a obytné prostredie obyvateľov Cukrovarskej ulice (cca 100)

Tieto opodstatnené pripomienky boli riešené formou samostatných štúdií, ktoré pre navrhovateľa v súčasnosti spracúvajú renomovaní odborníci. Štúdie poukázali na prijateľnosť stavby z hľadiska jej vplyvov na životné prostredie nakoľko spĺňa kritériá BAT technológie a techník v predmetnej oblasti.

- 4. Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trebišov** - „Nový energetický zdroj Trebišov - stanovisko k správe o hodnotení“ č. A2007/00883 z 12.7.2007 - nemá pripomienky, nakoľko sa navrhovaná činnosť nedotýka ciest II. a III. triedy.

- 5. Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Košice** - „Nový energetický zdroj Trebišov - stanovisko“ (č. 2007/00824-02 zo 16.7.2007) požaduje zosúladiť napojenie príjazdovej komunikácie s riešením príjazdu do „Priemyselného parku Trebišov - most Východ - Západ“ vrátane prekonzultovania so SSC, IV a SC Košice, OR PZ, ODI v Trebišove a generálnym projektantom APRO s.r.o. v Trebišove.

- 6. Obvodný úrad v Trebišove odbor krízového riadenia** - „Nový energetický zdroj Trebišov - stanovisko k správe o hodnotení - zaslanie“ (list A/2007/05085-9 zo 17.7.2007) trvá na tom, aby kategorizácia podniku podľa zákona č. 261/2002 Z.z. bola urobená pre Priemyselný park ako celok (pôsobia tam aj iné podniky, napr. skladujúce ropné produkty a pripravujú sa ďalšie) čo zvyšuje riziko ZPH a krajský úrad ŽP by mal dotknuté podniky preradiť do vyššej kategórie.

V prípade realizácie NEZ zároveň žiada vládu SR preradiť územný obvod Trebišov do kategórie II v zmysle nariadenia vlády SR č. 166/1994 Z.z.

K samotnej správe o hodnotení nemá pripomienky.

- 7. Obvodný úrad životného prostredia Trebišov** - „Nový energetický zdroj Trebišov - správa o hodnotení súhrnné stanovisko k správe o hodnotení“ (list č. A 2007/00743/2 zo dňa 13.7.2007)

V stanovisku z hľadiska odpadového hospodárstva je správne vytknuté nedostatočné rozpracovanie nakladania s VEP (množstvá, kapacita lomu Ruskov, odberatelia produktov, problematická certifikácia odpadov a pod.) Stanovisko z hľadiska ochrany vôd obsahuje pripomienky:

potreba vybudovať si samostatné vodné hospodárstvo,

v ďalšom stupni projektovej dokumentácie doložiť kapacitné výpočty pre ČOV a dodržiavanie povolených limitov vo vypúšťaných odpadových vodách,

vypracovať odborný posudok k dlhodobému dopadu NEZ na kvalitu podzemných a povrchových vôd v okolí a dopadu výstavby na zdroje podzemných vôd.

Pripomienky boli navrhovateľom akceptované a problematika bola náplňou samostatných odborných štúdií a expertíz s pozitívnymi závermi vo vzťahu k realizácii.

Stanovisko z hľadiska ochrany ovzdušia upozorňuje na skutočnosť, že:

správa neobsahuje zhodnotenie predpokladaných množstiev emisií pri spaľovaní hnedého uhlia,

v odbornom posudku nie je posudzovaná miera vplyvu znečisťovania ovzdušia a imisná situácia v okolí zdroja pri predpokladanom úniku znečisťujúcich látok zo všetkých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Tieto náležitosti boli zohľadnené v dodatočných odborných štúdiách o znečisťovaní ovzdušia.

Stanovisko z hľadiska prevencie závažných priemyselných havárií upozorňuje, že nebolo vypracované hodnotenie rizika, len jeho predbežný odhad. Ten vychádzal z neúplných podkladov a možno ho považovať len za orientačný. Zaradenie podniku do kategórie sa vo väzbe na celkové množstvo vybraných nebezpečných látok môže zmeniť a z toho vyplynie aj potreba splnenia ostatných povinností v zmysle platnej legislatívy.

Hodnotenie rizika bolo spracované v samostatnej štúdii a potvrdilo kategorizáciu v zmysle správy o hodnotení.

Stanovisko z hľadiska ochrany prírody a krajiny - zdôrazňuje, že správa o hodnotení neobsahuje posudok zhodnotenia vplyvu na navrhované vtáčie územie SK CHVU 037 Ondavská rovina, s ktorým bezprostredne hraničí a najviac ho ovplyvní (aj výstavbou elektrických vedení).

Celkovo sa správne požadovalo podrobnejšie rozpracovanie negatívnych

dopadov na biotickú a abiotickú zložku ŽP, čo navrhovateľ splnil formou samostatnej štúdie.

- 8. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice** - „Stanovisko k hodnotiacej správe Nový energetický zdroj Trebišov“ č. 3700-22094/57/2007/Kov zo dňa 10.7.2007 súhlasí s realizáciou činnosti za dodržania resp. doplnenie nasledovných podmienok, ktoré sú navyše nevyhnutné pre vydanie integrovaného povolenia:

odizolovanie plochy skládky uhlia (spôsob odizolovania, kapotáž dopravníkov, signalizácia samovznietenia),

kapotáž prepravných dopravníkov, paliva na skládke uhlia a zo skládky uhlia do kotolní, s odsávaním prašných častíc v miestach presypov.

vody z povrchového odtoku (dažďové) vypúšťané zo skládky uhlia do recipientu musia byť prečistené v sedimentačnej nádrži, koncentrácia NL vo výpuste do recipienta musí byť pod 30 mg/l.

skládku uhlia vybaviť automatickými signálnymi systémami pre detekciu požiaru vzniknutého samovznietením,

systém pneumatickej prepravy a dávkovania vápenca.

Tieto náležitosti budú naplnené v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

- 9. Krajský úrad životného prostredia Košice** - „Nový energetický zdroj Trebišov - správa o hodnotení“ list č. 2007/00526 zo dňa 16.7.2007. V rámci skúšobnej prevádzky požaduje zabezpečiť prvé oprávnené meranie na preukázanie dodržania určeného emisného limitu a množstiev emisií znečisťujúcich látok podľa ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z. z.

Vzhľadom na závažné nedostatky a skutočnosti na ktoré správa o hodnotení poukázala, a ktoré KÚŽP rozšíril o ďalšie, odporúča výstavbu a prevádzkovanie NEZ prehodnotiť. Vzhľadom na jej negatívny dopad na ŽP v záujmovom území stavba nie je vhodná.

Toto stanovisko vyplýva z komplexného posúdenia stavby:

Za úsek ochrany prírody a krajiny sú k správe o hodnotení viaceré opodstatnené pripomienky, ktoré správa nerieši komplexne najmä:

potreba zhodnotiť vplyvy NEZ (vrátane elektrického vedenia) na faunu, flóru a ich biotopy a vplyvy na chránené územia NATURA 2000,

chýbajúca sumarizácia predpokladaných emisií z NEZ s doterajšími hodnotami znečistenia - čo môže zmeniť konštatovanie o napĺňaní legislatívy,

nie je vylúčená postupná acidifikácia pôdy a riziko kontaminácie pôdy ropnými látkami,

chýba hodnotenie prípadného tepelného znečistenia vody v toku Ondavy,

v súvislosti s výstavbou hate na rieke Trnávka chýba riešenie tzv. rybochodu, externá skládka VEP sa plánuje na parcelách, ktoré sa nachádzajú v CHVÚ Ondavská rovina,

v správe sú nesprávne rozlišované jednotlivé kategórie CHÚ, chýba kategorizácia biotopov a druhov a je potrebné doplniť aj Ramsarskú lokalitu Latorica,

nie sú spomenuté ani spracované charakteristiky genofondovo významných

lokalít Vodná nádrž Trebišov a Nový Koron v blízkosti záujmového územia.

Za úsek štátnej vodnej správy sú tiež viaceré pripomienky a oprávnené požiadavky na doplnenie správy o hodnotení, najmä:

plánované odbery vody z toku Ondavy môžu spôsobiť problémy pre ďalší rozvoj oblasti, VN Domaša aj kvalitu podzemných vôd a z toho vyplývajúce dopady na rastlinné a živočíšne spoločenstvá v dotknutom povodí,

podcenená možnosť ohrozenia stavby povodňovými situáciami (nehodnotené Q100 a chýbajúce opatrenia na ochranu stavby),

správa sa nezaoberá obsahom škodlivých a obzvlášť škodlivých látok v odpadových vodách a nehodnotí zaobchádzanie s nebezpečnými látkami v zmysle legislatívy,

nie je zhodnotený vplyv vypúšťaných OV na kvalitu vody v toku Ondava a Trnávka a vplyv vypúšťania oteplených OV na biologické ukazovatele vodného toku,

chýba zhodnotenie vplyvu ukladania VEP do vyťažených lomov v Ruskove a na Bankove (vrátane ekonomických aspektov prepravy),

nehodnotené zmeny mikroklimatických pomerov územia v súvislosti s odparom chladiacich vôd,

nie je hodnotený vplyv budovania odberných objektov a hatí na tokoch Trnávka a Ondava na tok a režim prúdenia a zloženia podzemných vôd.

Neodporúča zámer schváliť.

Za úsek odpadového hospodárstva je konštatované, že problematika nakladania s odpadmi a VEP je v správe riešená len v rovine úvah (certifikácia a prevod odpadu na surovinu je diskutabilná, problematický je proces certifikácie a zrejme neobsiahne všetky odpady a ich množstvá a pod.).

Tieto problémy boli riešené detailnejšie a jednoznačnejšie v dodatočne spracovaných odborných štúdiách a v expertízach. Tie pripúšťajú realizáciu stavby a určujú podmienky tejto realizácie.

Za úsek ochrany ovzdušia k predloženej správe o hodnotení nie sú žiadne pripomienky ani námietky.

10. Štátna ochrana prírody SR, Regionálne centrum ochrany prírody v Stakčíne

- **Správa chránenej krajinej oblasti Latorica** - Stanovisko k Správe o hodnotení navrhovanej činnosti NEZ Trebišov, list OHKOLA/370/07 zo dňa 9.7.2007, konštatuje, že výstavba a prevádzkovanie NEZ v záujmovom území nie je vhodné.

Stanovisko sa opiera o množstvo negatívnych vplyvov NEZ na susediace navrhované CHVÚ Ondavská rovina, na kritériové druhy vtákov a druhy národného významu, na ich hniezdné a lovné biotopy, na ryby európskeho a národného významu, ako aj na rastlinstvo. Negatívnym javom je najmä ohrozenie predmetu ochrany v navrhovanom CHVÚ Ondavská rovina. Stanovisko je podrobne doplnené hodnotením z hľadiska ochrany prírody a krajiny s uvedením konkrétnych biotopov a rýb európskeho a národného významu aj s návrhom na riešenie a s jeho odôvodnením (najmä vplyv trás elektrického vedenia).

Správa CHKO Latorica predkladá viaceré oprávnené pripomienky a požiadavky na doplnenie Správy o hodnotení napr.:

chýba sumarizácia predpokladaných emisií z NEZ s doterajšími hodnotami

znečistenia a v tejto súvislosti je otázne aj deklarované naplnenie legislatívnych limitov,

nie je vylúčená postupná acidifikácia pôdy a riziko kontaminácie pôdy ropnými látkami a následný vplyv na biotopy európskeho a národného významu, predpoklad ohrozenia kvality podzemných vôd, zvýšené riziko úniku ropných látok, ohrozenie kvality povrchových vôd, negatívny vplyv na populácie vodných živočíchov, ohrozenie predmetu ochrany v navrhovanom CHVÚ, neriešená teplota odvádzaných odpadových vôd do toku Ondava - tepelné znečistenie - ohrozenie rýb a vodných živočíchov, neriešené problémy s výstavbou hate na toku Ondavy a Trnávky (rybochody), migračná bariéra pre avifaunu výstavbou nových el. vedení v navrhovanom CHVÚ Ondavská rovina (s návrhom na riešenie v stanovisku), umiestnenie externej skládky VEP na parcelách nachádzajúcich sa v CHVÚ Ondavská rovina (nesúhlas),

chýba detailnejší prepočet a modelovanie hlukovej záťaže obytnej zóny Trebišova, príjazdových komunikácií a železničnej trate (najmä stanice), v správe je niekoľko formálnych chýb a nesprávnych údajov charakterizujúcich CHÚ a biotopy, druhy rastlín a živočíchov (chybná kategorizácia, neuvedenie niektorých významných lokalít), vo väzbe s klimatickými podmienkami (prevládajúce vetry) sa žiada spresnenie vyjadrení príslušných odborníkov o plnení stanovených limitov exhalátov a priamom vplyve na obyvateľstvo Trebišova.

Požiadavka na spresnenie vyjadrení odborníkov boli naplnené vypracovaním 15 špecializovaných správ resp. expertíz s prevládajúcimi pozitívnymi stanoviskami resp. pripúšťajúcimi stavbu.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok správy o hodnotení vypracoval (júl - september 2007) prof. Ing. Milan MAJERNÍK, PhD., zo Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, Katedra environmentalistiky a riadenia procesov, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie podľa § 9 vyhlášky MŽP SR č. 52/1995 Z. z. (v znení vyhláška č. 113/2006) pod číslom: 101/96-OPV v odbore činnosti 2t Technológie.

Posudzovateľ vypracoval odborný posudok na základe predloženej dokumentácie - správy o hodnotení (vrátane všetkých jej príloh) doručených stanovísk, protestov a petícií, záznamu z verejného prerokovania správy o hodnotení, vyžiadaných 15 doplňujúcich špecializovaných štúdií resp. expertno-znaleckých posudkov, doplňujúcich informácií navrhovateľa a projektanta, príslušných právnych predpisov z oblasti životného prostredia a výsledkov vlastných rokovaní a konzultácií s renomovanými odborníkmi (doma i v zahraničí) v predmetnej oblasti.

Odborný posudok, doplnený o nové skutočnosti vyplývajúce z rokovaní s maďarskou stranou, s odporúčaním na realizáciu stavby bol MŽP SR doručený dňa 17.12.2007.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Vplyvy na obyvateľstvo

Zdravotné riziká zo znečistenia ovzdušia (nekarcinogénne účinky, karcinogénne účinky)

Závery:

Odhad zdravotných rizík z expozície znečisťujúcich látok v ovzduší emitovaným zo stacionárnych bodových zdrojov NEZ (komínové telesá 163 m a 50 m) nepreukázal zvýšené zdravotné riziko pre zdravie obyvateľov.

Potenciálne zdravotné riziko pre obyvateľov Trebišova predstavuje expozícia znečisťujúcich látok v ovzduší emitovaným NEZ Trebišov a znečisťujúcich látok emitovaným ostatnými zdrojmi v oblasti pri kumulatívnom pôsobení.

Predikcia akustických pomerov po výstavbe NEZ Trebišov v záujmovom území

Vychádza z hlukovej štúdie, ktorá konštatuje, že podľa prípustných hodnôt hluku z iných zdrojov vo vonkajšom prostredí obytných objektov:

Pre denný čas prípustná hodnota nie je prekročená,

Pre večerný čas prípustná hodnota nie je prekročená,

Pre nočný čas prípustná hodnota nie je prekročená.

Konkrétne závery výskumu (dotazník BFB/N-5) sú nasledovné:

Obyvatelia bývajúci v exponovanej oblasti negatívnejšie hodnotia faktory prostredia ako obyvatelia bývajúci v iných častiach mesta (týka sa to najmä hluku, zápachu, výparov, nevyhovujúceho osvetlenia a prílišnej zimy)

Obyvatelia bývajúci v exponovanej oblasti hodnotia oproti obyvateľom bývajúcich v iných častiach mesta svoj zdravotný stav horšie a aj oveľa viac a intenzívnejšie udávajú prítomnosť jednotlivých zdravotných ťažkostí

Obyvatelia bývajúci v exponovanej oblasti oproti obyvateľom z iných častí mesta výrazne negatívnejšie pociťujú vplyv prostredia a najmä hluku na svoje telesné orgány, pričom negatívny vplyv hluku viac signalizujú obyvatelia Cukrovarskej ulice

Obyvatelia bývajúci v exponovanej oblasti oproti obyvateľom bývajúcim v iných častiach mesta výrazne negatívnejšie pociťujú vplyv hluku zo zábavných podnikov, hluku z priemyslu, dopravného hluku (rušenie zo spánku, podráždenosť, nutnosť zatvárania okien), železničného hluku (rušenie zo spánku, horšie zaspávanie, budenie zo spánku, nutnosť zatvárania okien)

Obyvatelia bývajúci na ulici Cukrovarskej omnoho negatívnejšie ako obyvatelia bývajúci na uliciach Pribinova, Ternavská a Varichovská pociťujú hluk z dopravy (rušenie zo spánku, nutnosť zatvárania okien). Obyvatelia Cukrovarskej ulice bývajúci v rodinných domoch oproti obyvateľom bytoviek významnejšie negatívnejšie pociťujú vplyv dopravného hluku na rušenie odpočinku, rušenie zo spánku a na nutnosť zatvárania okien

Obyvatelia bývajúci na uliciach Pribinova, Ternavská a Varichovská oproti obyvateľom bývajúcim na Cukrovarskej výrazne negatívnejšie pociťujú vplyv železničného hluku (rušenie spánku, zhoršené zaspávanie, nutnosť zatvárania okien). Negatívny vplyv železničného hluku vyjadrujú najmä obyvatelia bývajúci v rodinných domoch

Obyvateľov bývajúcich v exponovanej oblasti ruší dopravný hluk po celý rok a v priebehu celého dňa, železničný hluk ruší obyvateľov na ulici Cukrovarská 92 oproti obyvateľom ulíc Ternavská, Pribinova a Varichovská najmä v čase od 06.00 do 12.00 hod.

Celkove možno povedať, že obyvatelia bývajúci v exponovanej lokalite prejavujú väčšiu nespokojnosť s vplyvom prostredia na svoje bývanie a svoj komfort. Do akej miery je to zapríčinené sociálnou sugesciou (strach z výstavby tepelnej elektrárne a v dôsledku toho preháňanie prítomnosti negatívnych javov v okolí) a do akej miery je to spôsobené skutočnými nepriaznivými vplyvmi fyzikálnych faktorov okolia môžu dať iba ďalšie štúdie uskutočnené po určitom čase.

Pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov

Vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov dotknutej lokality je možné predpokladať **prostredníctvom ovplyvnenia dvoch základných skupín determinantov zdravia:**

1. Prostredia - pôjde najmä o ovplyvnenie kvality voľného ovzdušia znečisťujúcimi látkami, kvality obytného prostredia pôsobením fyzikálnych faktorov - hluku, vplyv prostredia na behaviorálne faktory, možnosti trávenia voľného času a pod.

2. Spôsobu života, t.j. životného štýlu obyvateľov, ktorého základom je vzájomné pôsobenie životných podmienok, socioekonomických faktorov a osobnostných vlastností. Spôsob života významne ovplyvňujú socioekonomická úroveň rodín, vzdelanostná úroveň, výživa, spôsob trávenia voľného času, používanie návykových látok.

Pravdepodobné nepriaznivé vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov:

1. Zhoršenie kvality voľného ovzdušia v záujmovom území - Mesto Trebišov. Odborný posudok „Určenie minimálnej výšky komínov a imisno-prenosové posudzovanie zdrojov znečistenia ovzdušia“ preukázal dodržanie imisných limitov jednotlivých znečisťujúcich látok stanovených Vyhláškou MŽP SR č. 705/2002 Z.z. o kvalite ovzdušia. Imisné limitné hodnoty jednotlivých znečisťujúcich látok sú dodržané aj pri zohľadnení príspevku ostatných zdrojov znečisťovania ovzdušia. K miernemu prekročovaniu limitných hodnôt môže dochádzať u prachových častíc PM 10, na čom sa výrazne podieľa príspevok ostatných zdrojov znečisťovania ovzdušia v oblasti a požadové koncentrácie PM 10.

2. Potenciálne zdravotné riziko pre obyvateľov mesta Trebišov z kumulatívnej expozície znečisťujúcim látkam emitovaným z bodových zdrojov NEZ Trebišov a príspevku ostatných zdrojov znečisťovania ovzdušia v oblasti (Sumárny index rizika = 1,28).

3. Nepriaznivé psychologické účinky na obyvateľov mesta Trebišov vyplývajúce z lokalizácie Nového energetického zdroja v blízkosti obytných častí mesta Trebišov. V schválenom územnom pláne je plocha, v ktorej je navrhované umiestnenie NEZ Trebišov definovaná ako plocha pre priemyselnú výrobu, skladové hospodárstvo a zariadenia technickej infraštruktúry. Napriek tejto skutočnosti sa v tejto časti mesta nachádza v súčasnosti obytná zástavba na ulici Cukrovarskej (cca 100 obyvateľov) a obytnú časť mesta Trebišov, sídlisko Sever delí od hranice areálu len železničná trať. Najbližšia obytná časť od hranice areálu sa nachádza západným smerom vo vzdialenosti cca 100 m popri ulici Cukrovarská a južným smerom cca 170 m

pri ulici Varichovská. Nedostatočná vzdialenosť navrhovaného umiestnenia je kauzálnou príčinou nepriaznivých psychologických účinkov.

Pravdepodobné priaznivé vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov:

1. Vytvorenie nových pracovných príležitostí, pokles nezamestnanosti. Realizáciou navrhovanej činnosti vzniknú nároky na nové pracovné sily. Je navrhnutých 278 stálych pracovníkov prevádzkovateľa (40 pracovníkov s VŠ, 106 pracovníkov so SŠ vzdelaním s maturitou, 25 pracovníkov so stredným odborným bez maturity, 39 vyučených, 68 zaučených). Dodávateľsky budú riešené: údržba technologického zariadenia, údržba stavebných objektov, strážna služba, stravovanie, zneškodňovanie odpadov, doprava, vykladanie vagónov ŠR, zdravotnícka starostlivosť, požiarňa ochrana. Nárast pracovných príležitostí možno predpokladať už počas výstavby investície. Je reálny aj nárast ďalších 94 pracovných príležitostí v regióne nepriamo, t.j. v službách, stravovacích zariadeniach, doprave a pod.

Okres Trebišov patrí dlhodobo medzi okresy s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti v SR. Problémom je vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných a vysoký podiel nízko kvalifikovaných jednotlivcov. Podľa ÚPSVR Trebišov uchádzači o zamestnanie odmietajú dochádzanie za prácou i napriek tomu, že môžu využiť príspevok na dochádzku za prácou. Voľné pracovné miesta sú pritom ponúkané väčšinou mimo okresu Trebišov.

Nízka sociálno-ekonomická úroveň obyvateľstva, sociálna izolácia, stres vyplývajúci z dlhodobej nezamestnanosti sú závažné psychosociálne faktory, ktoré nezávisle prispievajú k zvýšeniu rizika kardiovaskulárnych ochorení (najmä ICHS) a môžu zhoršovať ich prognózu. **Zníženie nezamestnanosti prispeje k zvýšeniu sociálnoekonomickej úrovne obyvateľstva a tým k zníženiu rizika výskytu kardiovaskulárnych ochorení, ktoré v okrese Trebišov v špecifickej úmrtnosti dominujú.**

2. Zlepšenie životnej úrovne, zlepšenie kúpyschopnosti obyvateľstva. Pokles nezamestnanosti prispeje k zvýšeniu životnej úrovne, čo je **predpokladom zmien v spôsobe života**. Ide najmä o zmeny v spôsobe stravovania v zmysle výberu racionálnych druhov potravín a spôsobe využívania voľného času smerom k aktívnym formám.

Výživové intervencie sú v prevencii chorôb obehového systému vysoko efektívne celoplošne aj u rizikovej populácie. Výber zdraviu prospešných potravín je neoddeliteľnou súčasťou zníženia celkového rizika CHOS. Zdravá výživa znižuje riziko viacerými mechanizmami - zníženie telesnej hmotnosti, zníženie krvného tlaku, zlepšenie lipoproteínového profilu, kontrola glykémie a pod.

Výživa je považovaná **za významný faktor aj pri vzniku niektorých nádorových ochorení, vplyv výživy sa odhaduje približne na 25-35 %**. Preventívny účinok vyváženej stravy s dostatočným zastúpením cereálií, zeleniny, ovocia sa potvrdila aj u nádorových ochorení s fyziologickou alebo inou nenutričnou etiológiou. Ďalšie výživové faktory (vysoký príjem tukov, energie) sa ukázali ako rizikové. Stravovacie návyky sú silným prediktorom zlého respiračného zdravia najmä detskej populácie. Nízky príjem ovocia, zeleniny a najmä rýb je závažným rizikovým faktorom respiračných ochorení detí s konzistentným vplyvom na výskyt bronchitídy i astmy.

3. Pozdvihnutie zdravotného uvedomenia a sebauvedomenia obyvateľov Trebišova v dôsledku monitorovania a sledovania zdravotných rizík zainteresovanými inštitúciami.

4. Zvýšenie atraktívnosti regiónu pre ďalších investorov ich atrahovanie, zvýšenie informovanosti o regióne.

5. Revitalizácia regiónu, dobudovanie infraštruktúry, najmä dopravných sietí, ktoré si navrhovaná investícia vyžiada.

6. Možnosť spaľovania biomasy v novom energetickom zdroji a jej dodávania z príľahlého územia, ktoré je vhodné na jej pestovanie.

7. Možnosť získavania ekonomicky atraktívnejšej energie na vykurovanie obytného prostredia.

Vplyv na horninové prostredie

Vzhľadom na umiestnenie hlavných technologických celkov navrhovanej činnosti v rámci areálu bývalého potravinárskeho kombinátu sa nepredpokladá závažný vplyv na horninové prostredie.

Pri umiestnení ostatných objektov súvisiacich s navrhovanou činnosťou je možné predpokladať vplyv na horninové prostredie, ktorý však bude minimalizovaný technickými opatreniami.

Vplyvy na ovzdušie, miestnu klímu a hlukovú situáciu

Predložená správa o hodnotení a odborné posudky nepreukázali závažné ovplyvnenie ovzdušia, miestnej klímy a hlukovej situácie pri navrhovanej technológii za predpokladu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti starostlivosti o životné prostredie a zdravie obyvateľov. Navrhovaná technológia zodpovedá kritériám pre BAT techniku. V správe o hodnotení sú navrhnuté opatrenia na zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Dodávateľom technologického zariadenia sú garantované hodnoty znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré neprekročia limitné hodnoty stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a predpismi EÚ.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Pri prevádzkovaní navrhovanej činnosti je možné vylúčiť akýkoľvek negatívny vplyv na povrchové vody a podzemné vody pri dodržaní prevádzkového poriadku a všeobecne záväzných právnych predpisov.

Potencionálne ohrozenie povrchových a podzemných vôd môže nastať napr. pri vzniku havarijných stavov. Dodržiavaním prevádzkových a manipulačných predpisov, ako aj navrhovanými technickými opatreniami možno eliminovať vznik havarijných stavov s následnou kontamináciou povrchových a podzemných vôd.

Vplyvy na pôdu

Predmetná lokalita v areáli bývalého potravinárskeho kombinátu už nesie stopy znečistenia pochádzajúce z priemyselnej činnosti. Nie je predpoklad, že by navrhovanou činnosťou došlo ku ďalšiemu znečisťovaniu pôdy v záujmovom území. K znečisteniu pôdy môže dôjsť pri havarijných stavoch, ktoré budú eliminované navrhovanými technickými opatreniami.

Vplyv na krajinu a scenériu

Územie dotknuté navrhovanou činnosťou je urbanizované. Charakter využívania krajiny sa navrhovanou činnosťou zásadne nezmení, vzhľadom na to, že ide o jestvujúcu priemyselnú zónu.

Navrhovanou činnosťou bude ovplyvnená scenéria krajiny.

Vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme

Navrhovaná výstavba Nového energetického zdroja bude mať vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme. Vzhľadom na to, že ide o areál bývalého potravinárskeho komplexu nie je tento vplyv považovaný za významný.

Objekty situované mimo hlavného staveniska súvisiace s navrhovanou činnosťou nebudú mať vplyv na urbánny komplex, ale môžu mať vplyv na využívanie zeme.

Vplyvy zariadenia na územný rozvoj sídla

Navrhovaná činnosť nebude spôsobovať negatívne vplyvy na územný rozvoj sídla. Vplyvy na socio-ekonomické prostredie sa prejavia v účinkoch celospoločenských v čase užívania prevádzky navrhovanej činnosti.

Na základe uvedeného je možné navrhovanú činnosť z hľadiska jej vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov považovať za prijateľnú, s čím sa stotožňuje aj spracovateľ odborného posudku.

Komplexné zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia dotvárajú procesom posudzovania a stanoviskami dotknutých orgánov vyžiadané špecializované štúdie, posudky a expertízy potvrdzujúce environmentálnu prijateľnosť výstavby NEZ.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Pripravovaná výstavba NEZ ovplyvní najmä susediace navrhované CHVÚ Ondavská rovina s kritériovými druhmi vtákov a druhmi národného významu, ako aj rastlinstvo.

Aj keď v Správe o hodnotení bol správne kladený dôraz na hodnotenie vplyvov na chránené územia a ich ochranné pásma a na chránené krajinné a vodohospodárske oblasti, či už je to CHKO Latorica, CHVÚ Medzibodrožie, Slanské Vrchy a Ondavská rovina, proces posudzovania si vynútil spracovanie samostatnej odbornej štúdie „Zhodnotenie možných vplyvov výstavby NEZ Trebišov na kritériové druhy vtákov navrhovaného CHVÚ Ondavská rovina a na genofondovo významné lokality vymedzené v R - ÚSES Trebišov.

Pri posúdení sa nebral do úvahy vplyv plánovaného 400 kV vedenia. V záveroch hodnotenia predpokladaných vplyvov NEZ na jednotlivé kritériové a významné druhy vtákov sa uvádza:

Orol kráľovský - výstavba samotného zdroja vzhľadom na umiestnenie nebude mať na tento druh v podstate žiadny priamy vplyv. Výrazný negatívny dopad na hniezdnu populáciu bude mať plánovaná výstavba skládky vedľajších energetických produktov, ktorá je situovaná priamo v hniezdnom teritóriu jedného z párov. Jej výstavba (plánovaný záber približne 100 ha) a následná prevádzka bude mať s veľkou pravdepodobnosťou za následok nielen zánik existujúceho hniezdiska, ale aj trvalé vylúčanie krajinného celku Vojčice - Bisce - Hrinište - Trebišov ako potenciálneho hniezdného biotopu orla kráľovského.

Ďateľ hnedkavý - vzhľadom na charakter výskytu a spôsobu života sa priamy

negatívny vplyv výstavby zdroja na tento druh nepredpokladá.

Bocian biely - výstavba samotného zdroja vzhľadom na umiestnenie nebude mať na tento druh v podstate žiadny priamy vplyv. Likvidáciou vodných nádrží v areáli bývalého cukrovaru dôjde k zániku pomerne významného potravného zdroja pre okolitú hniezdnu populáciu.

Labťuška poľná - výstavba samotného zdroja vzhľadom na umiestnenie nebude mať na tento druh v podstate žiadny priamy vplyv. Negatívny vplyv na časť populácie bude mať výstavba externej skládky VEP, nakoľko je situovaná na lokalite, kde je evidované hniezdenie 2 párov tohto druhu. Je predpoklad, že dotknuté hniezdiská zaniknú.

Rybárik riečny - priamy negatívny vplyv na časť populácie bude mať zriadenie dočasnej skládky VEP v areáli (zánik hniezdiska) a výstavba hatí na tokoch Trnávky a Ondavy. Ich výstavbou dôjde k vzdušiu vodnej hladiny na pomerne veľkom úseku a tým aj k obmedzeniu hniezdných možností pre tento druh.

Sokol rároh - výstavba samotného zdroja nebude mať na tento druh v podstate žiadny priamy negatívny vplyv. Priamy negatívny vplyv na tento druh bude mať predpokladaná výstavba externej skládky VEP. Jej výstavbou (plánovaný záber približne 100 ha) a následnou prevádzkou zanikne veľká časť lovného teritória jedného z párov, a dôjde aj k trvalému vylúčeniu krajinného celku Vojčice - Bisce - Hrinište - Trebišov ako potenciálneho hniezdného biotopu sokola rároha.

Prhľaviar čiernohlavý - výstavba samotného zdroja nebude mať na tento druh v podstate žiadny negatívny vplyv. Výstavba a prevádzka externej skládky VEP pravdepodobne výrazne zníži populačnú hustotu v dotknutej oblasti.

Prepelica poľná - výstavba samotného zdroja nebude mať na tento druh v podstate žiadny negatívny vplyv. Výstavba a prevádzka externej skládky VEP pravdepodobne výrazne zníži populačnú hustotu v dotknutej oblasti.

Pipíška chocholatá - vzhľadom na charakter výskytu samotná výstavba NEZ nebude mať na tento druh takmer žiadny vplyv.

Vplyv na významné genofondové plochy nachádzajúce sa v okolí (Nový Koronč a Vodná nádrž Trebišov)

Lokalita Nový Koronč - „výstavba NEZ nebude mať na túto lokalitu pravdepodobne žiadny vplyv.“

Lokalita Vodná nádrž Trebišov (20 druhov európskeho významu, 16 druhov národného významu) - „vzhľadom na zámer využívať tieto nádrže ako dočasné úložisko VEP dôjde k nezvratnej likvidácii tejto významnej lokality, pričom pre veľkú väčšinu druhov vtákov neexistujú v tejto oblasti vyhovujúce náhradné biotopy.“

Zámerom investora je využiť tieto nádrže ako dočasné úložisko VEP, ktoré po naplnení bude zavozené zeminou a zatrávnené, príp. zalesnené . Dôjde pritom k nezvratnej likvidácii tejto lokality ako významného biotopu pre vodné vtáky. Aj keď niektoré druhy sa môžu presídliť do okolitých podmáčaných biotopov, ktorých zbytky sa nachádzajú na ľavobrežnej strane Trnávky, pre veľkú väčšinu týchto druhov neexistujú v tejto oblasti vyhovujúce náhradné lokality. Jednou z podmienok pre udelenie prípadného súhlasu na realizáciu stavby NEZ by preto malo byť vytvorenie náhradných vodných a mokradných biotopov primeranej rozlohy. Výber lokality a samotná výstavba by mala byť realizovaná pod odborným dohľadom ornitológov. Vybudovanie takejto náhradnej lokality, na ktorej by sa zohľadnili nároky širokého druhového spektra vodných vtákov, by malo výrazne pozitívny vplyv na avifaunu tejto oblasti zvlášť z pohľadu postupnej

degradácie súčasnej lokality (zasypávanie stavebným odpadom, zazemňovanie, vysychanie), ale aj s pohľadom ďalšieho prípadného využívania tejto priemyselnej zóny. Možnosť obnoviť činnosť cukrovaru prakticky neexistuje a akákoľvek iná investícia podobného charakteru ako je NEZ by s veľkou pravdepodobnosťou tak isto viedla k výraznému ohrozeniu tejto lokality.

V prípade realizácie stavby je tak isto zo strany investora nevyhnutné urobiť v dostatočnom predstihu náležité opatrenia, aby nedošlo pri výstavbe dočasného úložiska k úhynom vtákov, prípadne k likvidácii akýchkoľvek ich vývinových štádií.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti: „NOVÝ ENERGETICKÝ ZDROJ TREBIŠOV“ aj napriek prevládajúcim negatívnym stanoviskám dotknutých a v procese zúčastnených orgánov a jednoznačnému odporu verejnosti (aj formou petície predsedovi vlády), po doplnení Správy o hodnotení o 15 špecializovaných - vyžiadaných štúdií resp. expertíz preukázal prijateľnosť z hľadiska odbornej legislatívnej aj procesnej stránky.

Nespochybniteľné negatívne environmentálne aspekty, vplyvy a riziká realizácie tepelnej elektrárne vo všeobecnosti aj v predmetnej lokalite sú aplikáciou BAT techník a technológií minimalizované v maximálnej možnej miere a kompenzované sociálno-ekonomickými efektmi a prínosmi ako aj napĺňaním cieľov štátnej energetickej politiky.

Až na črtajúce sa nedoriešené problémy v súvislosti so skladovaním VEP v lokalitách Nový Koronč a Vodná nádrž Trebišov (sú riešiteľné) je zabezpečená prevencia negatívnych dopadov činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva dodržiavaním preventívnych opatrení definovaných v správe o hodnotení a súvisiacej dokumentácii vrátane správ, znaleckých posudkov a expertíz renomovaných odborníkov (prof. Ing. Ondrej Hronec, Dr.Sc., prof. Ing. Edita Virčíková, CSc., RNDr. Gabriel Szabó, CSc., doc. Ing. Štefan Hronský, PhD doc. Ing. Milan Oravec, PhD., p. Balla, Ing. Peter Sabo).

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovanej činnosti, v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich a pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, na základe správy o hodnotení, výsledku verejného prerokovania, výsledku odborného posudku a konzultácií a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

realizácia navrhovanej činnosti **Nový energetický zdroj Trebišov.**

2. Odporúčaný variant

Na základe žiadosti navrhovateľa MŽP SR upustilo od variantného riešenia navrhovanej činnosti listom č. 11311/06 - 7.3 zo dňa 13.11.2006. Správa o hodnotení porovnáva navrhovateľom riešený variant s nulovým variantom.

Nulový variant (t.j. neuskutočnenie zámeru) sa obvykle uvádza ako referenčný, lebo rozdiely medzi ním a navrhovaným variantom názorne ilustrujú veľkosť a rozsah jednotlivých vplyvov. Variant bez činnosti znamená zachovanie súčasného stavu. V praxi to znamená znemožnenie inštalácie nového energetického zdroja, optimálne využitie komparatívnych výhod staveniska, jeho priestorových podmienok a infraštruktúry.

Okrem toho by naďalej pretrvával súčasný nevyhovujúci environmentálny stav v intraviláne mesta Trebišov, nakoľko v súčasnosti nie sú legislatívne nástroje na uvedenie schátralého areálu do vyhovujúceho stavu.

Presadzovanie nulového variantu (bez činnosti) je na mieste v prípade činností zaťažujúcich okolité prostredie nad únosnú mieru (prekračovanie povolených limitov znečistenia, devastácie územia, likvidácie cenných ekosystémov, ohrozenia ľudského zdravia). Prevádzka NEZ okolie takými vplyvmi neohrozí, aj podľa záverov špecializovaných štúdií, správ a znaleckých expertíz. Obavy, dotknutých orgánov a verejnosti, že dopady NEZ úplne zdevastujú územie, zlikvidujú cenné ekosystémy a ohrozia ľudské zdravie nad únosnú mieru sa odbornými štúdiami nepotvrdili, resp. len čiastočne potvrdili (napr. ukladanie VEP, narušenie pohody života).

Súčasný stav areálu je ďalej neudržateľný a bez ohľadu na to akým smerom sa bude uberať jeho rozvoj, vtáčie osídlenie aj vzácnymi druhmi (ktoré nie je pôvodné) bude narušené.

Pre realizáciu stavby v danej lokalite podľa navrhovaného investičného zámeru vypovedajú najmä tieto argumenty:

Činnosť je v súlade s cieľmi a prioritami energetickej politiky SR na obdobie do roku 2020. Čiastočne nahradí odstavované výrobné zariadenia výroby elektriny a prispeje k zabezpečeniu potrebného objemu výroby elektriny potrebného na pokrytie dopytu na ekonomicky efektívnom princípe. Umožňuje výrobu elektriny spoločným spaľovaním uhlia s drevnými štiepkami. Stavebne technologické riešenie kondenzačných blokov umožní i budúcu trvalú dodávku tepla pre mesto Trebišov pokiaľ bude záujem a to bez potreby veľkých zmien hlavného výrobného zariadenia.

Umiestnením stavby v areáli bývalého cukrovaru t.j. v priemyselnej zóne mesta Trebišov sa využije výhoda bezprostredného susedstva železnice ŠR a NR pre zaistenie dodávok paliva a neďaleké rozvodne pre napájanie blokov NEZ v Trebišove a na elektrizačnú prenosovú sústavu SR.

Susediaca rieka Ondava je bezproblémovým zdrojom vhodnej tzv. surovej vody pre technologické účely a zároveň vhodným recipientom pre odvedenie prebytočných prečistených odpadových vôd.

NEZ zabezpečí socio - ekonomický rozvoj regiónu pri akceptovateľnej ujme na kvalite zložiek životného prostredia a zdraví obyvateľstva.

Navrhovaná činnosť zhodnotí východnú časť priemyselnej zóny, najmä inak ťažko využiteľnej plochy bývalých kalových polí bývalého cukrovaru, ktoré v žiadnom prípade nebudú môcť zostať ako „chránené vtáčie územie“.

Na základe uvedeného **je možné na realizáciu odporučiť variant riešený v správe o hodnotení - Nový energetický zdroj Trebišov.**

3. Odporúčané podmienky pre etapu projektovania, výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

V rámci projektovej prípravy:

Zabezpečiť doplnenie už realizovaného geologického prieskumu pre overenie podmienok zakladania hlavných objektov stavby aj o preverenie možnej (v ekologickom audite signalizovanej) kontaminácie horninového podložia budúceho staveniska.

Zodpovedne riešiť nevyhnutné technické protipovodňové opatrenia, ktoré zabezpečia bezpečnosť výstavby a prevádzky NEZ .

Podat' oznámenie o zaradení podniku v zmysle §4 a §5 Zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií najneskoršie súčasne s podaním žiadosti o vydanie Územného rozhodnutia. V etape vydania stavebného povolenia, resp. vydania kolaudačného povolenia bude vhodné vykonať podrobné posúdenie rizika s ohľadom na širší legislatívny rámec a hlbšie informácie o konkrétnom zariadení od dodávateľov.

Pre etapu výstavby spracujú dodávatelia organizačné opatrenie pre zabezpečenie ochrany stavebnej časti (stavenisko, rozostavaných a neodovzdaných SO, objektov zariadenia staveniska) a pre ochranu skladovaných a namontovaných technologických zariadení ako i pre ochranu svojich zamestnancov proti možným haváriám a povodniam. Relevantné riešenie zahrnie GP do projektov.

Do dokumentácie pre územné rozhodnutie premietnuť prijatú koncepciu protihlukových opatrení, a zároveň upresniť poklady pre doporučené dlhodobé akustické merania pre následné spracovanie definitívneho matematického modelu akustickej situácie v okolí NEZ, ale aj vo vnútri jeho areálu.

Do POV stavby zapracovať požiadavky na budúceho dodávateľa stavby vyplývajúce zo záverov Štúdie nakladania s odpadmi. Ide najmä o potrebu vypracovania Programu odpadového hospodárstva producentov odpadov a úkonov spojených s nakladaním s odpadom.

Pri technickom riešení stavebných objektov a ich POV rešpektovať nielen príslušné STN, ale aj zásady platnej legislatívy na ochranu zložiek ŽP, prírody a krajiny a zdravia ľudí (napr. NV č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisku, NV č. 247 Z.z. o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci a pod.)

Podmienky prevádzkovania:

Kontinuálne monitorovanie emisií znečisťujúcich látok

Kontinuálne monitorovanie vypúšťaných priemyselných odpadových vôd a dodržiavanie limitov zbytkového znečistenia v odpadových vodách vypúšťaných zo zariadení.

Počas skúšobnej prevádzky vykonať autorizované meranie emisií ZL a zmerať účinnosť všetkých filtračných zariadení pre zachyt TZL.

V rámci skúšobnej prevádzky zabezpečiť merania hluku pri súbehu všetkých bežne aj pravidelne prevádzkovaných zdrojov hluku na jednotlivých dielčích pracoviskách a v celom areáli NEZ.

Komplexné protihlukové opatrenia pri predpokladaných zdrojoch hluku prevádzky s kumulatívnym pôsobením v súlade s dodržiavaním hlukových limitov.

Po realizácii navrhnutých protihlukových opatrení technického a organizačného charakteru zaistiť kontrolné meranie akustickej záťaže v najbližších objektoch obytnej

zástavby a na základe výsledkov merania prípadne prijať ďalšie protihlukové opatrenia, resp. realizovať potrebné individuálne protihlukové opatrenia na objektoch; funkčnosť navrhnutých opatrení znovu overiť meraním akustickej záťaže; výber kontrolných miest pre overenie akustickej situácie pred i po realizácii navrhnutých opatrení konzultovať s orgánom ochrany verejného zdravia.

Vypracovanie „Havarijných plánov“ pri mimoriadnych situáciách prevádzkových alebo prírodných na minimalizovanie ohrozenia zdravia ľudí (pracovníkov, aj obyvateľov) a zložiek ŽP.

Dodržiavanie schválených prevádzkových poriadkov skládky uhlia, drevnej štiepky, skladu mazív a oleja, kotolne.

Optimalizácia spaľovacích procesov už v návrhu a konštrukčnom riešení, za prevádzky potom maximálne využívať v rámci regulačného rozsahu optimálne pásma. Monitorovanie spaľovania kontinuálnym meraním.

Rešpektovanie medzinárodných smerníc EU na ochranu ovzdušia a zdravia ľudí základnými znečisťujúcimi látkami, pre ktoré sú určené emisné limity (oxid siričitý, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý, poľetavý prach, TOC, TZL).

Dodržiavanie požiadaviek daných zákonom č. 126/2006 o verejnom zdravotníctve a súvisiacich vykonávacích vyhláškach a nariadeniach vlády SR.

Technologické podmienky pre etapu výstavby a prevádzky:

Dodávateľ stavebných prác musí zabezpečiť čistenie vozoviek, a to predovšetkým v priebehu zemných prác.

Minimalizovať zásoby sypkých stavebných materiálov a ostatných potenciálnych zdrojov prašnosti na stavenisku.

Kropenie vozoviek na stavenisku a príjazdových komunikáciách, za účelom zníženia prašnosti, najmä v dobe sucha.

Celý proces výstavby zabezpečiť tak, aby maximálne obmedzoval možnosť narušenia faktorov pohody obyvateľstva, a to najmä v nočných hodinách a v dňoch pracovného pokoja.

Navážanie stavebného a technologického materiálu uskutočňovať iba v dennej dobe.

Pre stavbu vypracovať Plán opatrení pre prípad havarijného úniku látok škodlivých vodám podľa zákona o vodách, s ktorého obsahom budú oboznámení všetci pracovníci stavby; v prípade havárie bude postupované podľa plánu.

Na plochách zariadenia stavenísk neskladovať látky škodlivé vodám vrátane zásob PHM; dodávateľ bude vybavený potrebným množstvom sanačných prostriedkov pre prípadnú likvidáciu únikov ropných látok.

V prípade úniku ropných alebo iných závadných látok bude kontaminovaná zemina bezodkladne odstránená, odvezená a uložená na lokalite určenej k týmto účelom.

Všetky mechanizmy, ktoré sa budú pohybovať na stavenisku budú udržiavané v dokonalom technickom stave; budú kontrolované najmä z hľadiska možných únikov ropných látok.

Zníženie síry v kotloch pri spaľovaní vo fluidných kotloch. Stupeň zachytenia síry v prídavku vápenca do fluidnej vrstvy sa zlepšuje s rastom prebytku vápenca. Preto vysoké zníženie síry zároveň vyžaduje zvýšené využitie vápenca.

Účinnosť odstránenia TZL v tkaninových filtroch sa môže zvyšovať temer

stále zvyšovaním veľkosti filtračnej plochy.

Celkové obecné odporúčané podmienky a opatrenia

Spracovať environmentálny plán riadenia (prevencia proti rizikám, ochranné opatrenia počas havárií a nehôd pri nakladaní s nebezpečnými odpadmi, návrh postupu prípadnej sanácie následných škôd).

Vo väzbe na používané nebezpečné látky v technologickom procese výroby je potrebné zabezpečiť projektové, organizačné a iné opatrenia pre zníženie rizika vzniku nebezpečných situácií alebo havarijných stavov s možným negatívnym dopadom na pracovníkov alebo životné prostredie.

Manipulovať s ropnými látkami a inými, vodám škodlivými látkami výhradne na spevnených plochách.

Kontrolovať tesniace prvky spevnených plôch s cieľom zabránenia úniku vôd.

Prípadný únik látok odstrániť pomocou havarijného setu, kontaminovanú zeminu asanovať a zneškodniť oprávnenou osobou na nakladanie s príslušným druhom odpadu.

Vypracovať plán preventívnych opatrení na zamedzenie úniku nebezpečných látok do podzemia.

Vypracovať havarijný plán a zabezpečiť havarijný set a všetky ochranné prostriedky predpisované bezpečnosťou práce.

Dopravu realizovať tak, aby sa zabránilo havarijným únikom škodlivých látok do prostredia.

Zabezpečiť školenia pracovníkov orientované na bezpečnosť pri práci, prevencii vzniku havárií a riešení havarijných stavov.

Pri správnom konaní o povolení a užívaní stavby dodržať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia, odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, nakladania s chemickými látkami a bezpečnosti o ochrane zdravia pri práci.

Sledovať zloženie produkovaných odpadov a porovnávať ich s pôvodnými predpokladmi, prípadne modifikovať navrhované a realizované riešenie.

Monitorovať pracovné prostredia meraním hluku.

V pracovnom prostredí používať chrániče sluchu.

V obytnej zóne zamedziť zastavovaniu a štartovaniu vozidiel s cieľom plynulej premávky.

Pred uvedením zdroja do trvalej prevádzky vykonať prvé jednorázové meranie emisií ZL z technologických a energetických výduchoch. V prípade, že sa meraním zistí, že sú prekročené emisné limity ZL, prijať zodpovedajúce opatrenia.

Pripraviť návrh prevádzkovej evidencie ako súčasť žiadosti o súhlas na uvedenie zdroja do trvalej prevádzky.

Počas výstavby organizačnými a technickými opatreniami zabrániť tvorbe prachu - kropenie, čistenie komunikácií, pravidelný odvoz stavebnej sute.

Doplniť dokumentáciu o informáciu, týkajúcu sa produkcie neprijemných pachových látok, ktoré môžu obťažovať pracovníkov aj v nízkych koncentráciách.

Predložiť na posúdenie regionálnemu úradu verejného zdravotníctva ďalší stupeň projektovej dokumentácie, návrh poprojektovej analýzy - zisťovanie dodržiavania emisných limitov, dodržiavania NPHV vybraných chemických faktorov v pracovnom

prostredí, ako aj návrhy prevádzkových poriadkov pre prácu s chemickými faktormi, nebezpečnými odpadmi a návrh havarijného plánu.

Podmienky a opatrenia určené špecializovanými dodatočnými štúdiami a expertízami (ako stanoviska navrhovateľa k pripomienkam z procesu posudzovania):

Navrhnuť opatrenia na zníženie potencionálneho zdravotného rizika z kumulatívnej expozície znečisťujúcich látok z voľného ovzdušia na akceptovateľnú úroveň. Minimalizovanie koncentrácií znečisťujúcich látok vo voľnom ovzduší je možné dosiahnuť znížením množstiev emisií uvoľňovaných zo zdrojov NEZ, ich účinnejším rozptylom, alebo znížením množstiev znečisťujúcich látok emitovaných ostatnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia v oblasti.

Verifikovať dodržiavanie imisných limitov znečisťujúcich látok vo voľnom ovzduší mesta Trebišov vykonaním reprezentatívnych meraní koncentrácií znečisťujúcich látok.

Oprávneným meraním preukázať dodržanie emisných limitov a množstiev emisií znečisťujúcich látok podľa ustanovení Vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z.z., následne realizovať kontinuálne merania emisií.

Aplikovať navrhované BAT technológie na minimalizovanie fugitívnych emisií z plošných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Vypracovať havarijné plány na minimalizovanie zdravotných rizík pri možnom výskyte prevádzkových alebo prírodných mimoriadnych situácií.

Dodržiavať schválené prevádzkové poriadky skládok uhlia, VEP, aditív, skladu mazív, oleja, kotolne a ostatných technologických celkov.

Verifikovať hlukové hladiny vo vonkajšom prostredí NEZ a preukázať dodržanie prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí. V prípade opodstatnenosti navrhnuť a realizovať protihlukové opatrenia na ochranu obytného prostredia.

Uskutočniť intenzívnu a masívnu kampaň zameranú na zviditeľnenie priaznivých vplyvov výstavby NEZ Trebišov, pričom sa zamerať najmä na obyvateľov rodinných domov. Uvažovať aj s možnosťou technických opatrení realizovaných na obytných objektoch na zníženie prenikania dopravného hluku do vnútorného obytného prostredia.

Uskutočniť hlukovú štúdiu v meste Trebišov v záujme objektivizácie hlukových hladín vo vonkajšom prostredí.

Zaviest' systém sledovania indikátorov životného prostredia a zdravia, ktoré umožnia hodnotenie vplyvu rizikových faktorov životného prostredia na miestnej úrovni.

V rámci prevádzkovania NEZ je potrebné robiť monitorovanie rizikových prvkov v ovzduší, pôde, hrozne a víne a podľa výsledkov monitoringu robiť opatrenia pre prípadnú elimináciu nežiaducich vplyvov.

Vytvorenie náhradných vodných a mokradných biotopov primeranej rozlohy (za lokalitu Vodná nádrž Trebišov - uloženie VEP) pod odborným dohľadom ornitológov.

V dostatočnom predstihu pred realizáciou stavby úložiska VEP zabezpečiť, aby nedošlo k úhynom vtákov, prípadne k likvidácii akýchkoľvek ich vývinových štádií.

Po zmene existujúcich pomerov v záujmovom území vyhodnotiť dodržiavanie emisných akustických veličín a stav technickej seizmicity v záujmovom území.

Pred začatím realizačných prác predložiť projekt nakladania s VEP vo väzbe na Vodnú nádrž Trebišov a závery „Štúdie vplyvov navrhovanej činnosti na navrhované vtáčie územie Ondavská vrchovina“ - požiadavky NATURA 2000.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zdôvodnenia akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení

Kladné záverečné stanovisko vychádza z odborne kvalitnej a exaktne podloženej dokumentácie či už je to samotná Správa o hodnotení navrhovanej činnosti NEZ alebo jej prílohové špecializované štúdie a opiera sa o závery v procese posudzovania dodatočne vyžiadaných štúdií, správ a znaleckých expertíz.

Dodatočne spracované expertné správy boli navrhovateľom objednané u význačných a renomovaných odborníkov z praxe a akademického prostredia ako reakcia na pripomienky k správe o hodnotení a k riešeniu ako takému. Väčšina záverov z celkového počtu 15 špecializovaných štúdií [*Vplyv na zdravie obyvateľstva (dopadová štúdia vplyvu NEZ na zdravie obyvateľov, Vplyv na dopravu, Vplyv na ovzdušie, vrátane vplyvu na príslušné územie Maďarskej republiky (emisie, prašnosť, zápach), Vplyv na klimatické podmienky mikroregiónu, Vplyv na kvalitu podzemných a povrchových vôd (kvalitatívny a kvantitatívny), Vplyv na Tokajskú vinohradnícku oblasť (na území SR a MR), Vplyv na pôdu, rastlinnú a živočíšnu výrobu a na kvalitu produktov vyrábaných pre ľudskú výživu, Podrobnejšie vyhodnotenie vplyvu na flóru, faunu a ich biotopy, Vplyv na navrhované vtáčie územie Ondavská vrchovina, Vplyv na hlukovú situáciu v dotknutom území, Uloženie vedľajších energetických produktov, Prehodnotenie miery rizika, Porovnanie navrhovanej technológie s BAT, Vplyv výstavby vedenia vysokého napätia, Zdokumentovanie súladu s platným územným plánom*] považuje realizáciu stavby z pohľadu environmentu a jej dopadov vrátane dopadov na zdravie za akceptovateľnú resp. akceptovateľnú s podmienkami, ktoré sú splniteľné.

O závery týchto štúdií sa opierať aj posudok a návrh záverečného stanoviska osoby odborne spôsobilé posudzovať vplyvy technológií na životné prostredie posudzujúcej proces EIA predmetnej stavby NEZ.

Do záverečného stanoviska nemohli byť z hľadiska odborného premietnuté obavy, pripomienky, námietky a odmietnutia stavby verejnosťou aj petíciou nakoľko nevychádzajú z exaktných a špecializovanými štúdiami a expertízami potvrdených údajov, poznatkov a parametrov technológie, zložiek životného prostredia aj vplyvov a rizík NEZ.

Stanovisko maďarskej strany nezodpovedá odbornému posúdeniu vplyvov NEZ na ŽP a slovenská strana ho z tohto dôvodu nemôže považovať za opodstatnené. V Maďarskej republike bola v roku 2006 odsúhlasená výstavba tepelného zdroja v Szerencs, ktorý bezprostredne susedí s chránenou Tokajskou oblasťou.

Výstavba prešla súhlasným stanoviskom MŽP a V MR v rámci procesov EIA a IPKZ. Bezprostredne s Tokajskou oblasťou susedí tepelná elektráreň Tiszaújváros a továrň na výrobu chemických látok v Miskolci. Spomenuté zdroje znečistenia životného prostredia významne ovplyvňujú ŽP v chránenej oblasti Tokaj a nie pripravovaná elektráreň v Trebišove.

Väčšina pripomienok a podmienok špecifikovaných k realizácii stavby v stanoviskách dotknutých orgánov bola vysvetlená resp. splnená závermi 15

dodatočných štúdií a expertíz. Tieto potvrdili BAT charakter navrhovaných technológií a ich súlad s environmentálnou legislatívou.

Niektoré nevyjasnené problémy napr. s dočasným ukladaním VEP-ov a hroziacou následnou „likvidáciou“ významnej vtáčej lokality (Vodná nádrž Trebišov) sú riešiteľné modifikáciami kapacitnými resp. lokálnymi v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy v požiadavkách na:

Vzhľadom na súčasný stupeň rozpracovania projektovej dokumentácie a na skutočnosť, že niektoré závery boli prijaté na základe prognóz, bude potrebné vykonať poprojektovú analýzu so zameraním na nasledovné faktory:

Overenie závažných prognózovaných údajov z modelovania budúcich účinkov - najmä skutočná úroveň emisií a hluku.

Overenie údajov o emisiách z fugitívneho úniku škodlivín do ovzdušia.

Overenie skutočného stavu v tvorbe odpadov, tak z hľadiska množstva ako aj druhov odpadov.

Zapracovať do projektovej dokumentácie navrhované technické a organizačné opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov.

Vo väzbe na používané nebezpečné látky v technologickom procese výroby je potrebné zabezpečiť projektové, organizačné a iné opatrenia pre zmiernenie nepriaznivých vplyvov a zníženia rizika vzniku nebezpečných udalostí alebo havarijných stavov s možným negatívnym dopadom.

Zdravotný stav

Predložiť na posúdenie úradu regionálneho zdravotníctva ďalší stupeň projektovej dokumentácie, návrhy poprojektovej analýzy - zisťovanie dodržiavania emisných limitov, dodržiavania NPHV vybraných chemických faktorov v pracovnom prostredí, ako aj návrhy prevádzkových poriadkov pre prácu s chemickými faktormi, nebezpečnými odpadmi a návrh havarijného plánu.

Zapracovať do projektovej dokumentácie navrhované technické a organizačné opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov.

Vo väzbe na používané nebezpečné látky v technologickom procese výroby je potrebné zabezpečiť projektové, organizačné a iné opatrenia pre zníženie rizika vzniku nebezpečných situácií alebo havarijných stavov s možným negatívnym dopadom na pracovníkov.

Ovzdušie

V rámci skúšobnej prevádzky zabezpečiť prvé oprávnené meranie na preukázanie dodržania určeného emisného limitu a množstiev emisií znečisťujúcich látok podľa ustanovení vyhlášky MŽP SR č. 408/2003 Z. z.

Realizovať následné monitorovanie emisií počas prevádzky.

Vzorkovacie body musia spĺňať požiadavky noriem.

Vody

Zariadenia na čistenie odpadových vôd sú v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o

vodách vodnými stavbami, ktoré je potrebné prevádzkovať podľa schváleného prevádzkového poriadku: pravidelná kontrola funkčnosti a účinnosti navrhovaných čistiacich zariadení a dodržiavania stanovených limitov pre vypúšťanie odpadových vôd, účinnosť čistenia je potrebné pravidelne vyhodnocovať na základe povoliujúcim orgánom stanoveného predpísaného monitoringu.

Realizovať monitoring sledovania kvality vôd v rozsahu stanovenom povoliujúcim orgánom.

Hluk

V rámci skúšobnej prevádzky meraním preveriť dodržanie predpísaných a garantovaných hladín hluku v blízkosti nových stacionárnych zdrojov a v prípade nepriaznivých výsledkov vykonať dodatočné protihlukové opatrenia.

Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrolnú činnosť dodržiavania stanovených podmienok prevádzky a stanovených limitov a termíny kontrol sa navrhuje určiť v etape stavebného konania na základe dohovoru s príslušnými povoliujúcimi a kontrolnými orgánmi a to:

kontrolou zakomponovania požadovaných technických a iných opatrení do projektov stavby vo fáze udeľovania stavebného povolenia,

kontrolou realizácie stavby podľa schváleného projektu vo fáze kolaudácie stavby.

Program monitorovania bude definovať najmä:

monitorované parametre,

frekvenciu pozorovania a odber vzoriek,

metodiky spracovania, vyhodnocovania a využívania získaných výsledkov.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je, podľa § 39, ods. 1 zákona, navrhovateľ povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie činnosti, najmä:

systematicky sledovať a merať vplyvy,

kontrolovať plnenie všetkých podmienok určených v povolení a v súvislosti s vydaním povolenia navrhovanej činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť,

zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

V prípade, ak zistí, že skutočné vplyvy činnosti posudzovanej podľa tohto zákona (§ 39, ods. 3 zákona) sú horšie, než uvádza správa o hodnotení činnosti, je ten, kto navrhovanú činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom, uvedeným v správe o hodnotení činnosti v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
odbor hodnotenia a posudzovania vplyvov
na životné prostredie
Ing. Marián Vagač
v súčinnosti s
Regionálnym úradom
verejného zdravotníctva so sídlom v Trebišove
MUDr. Jozef Sládek, MPH

**2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom
oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka**

Ing. Oleg Havasi
riaditeľ odboru hodnotenia a posudzovania vplyvov
na životné prostredie
Ministerstvo životného prostredia SR

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 19.12.2007